

ՆԱԽԱԳԱՆ ԱՍԱՏ ԸՆԴՈՒՆԵՅՑ ԳԻՎԱՏՆԵՏՍՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՆԵՐՈՒ ԲԱՌԱՎԻ ԺՈՂՈՎԻՆ ՄԱՍՆԱԿՅՈՂ ՆԱԽԱՐԱՐՆԵՐԸ

Սուրիոյ Նախագահ Պաշտարալ-Ասատ Դամասկոսի մէջ ընդունեց Յորդանանի, Իրաքի, Լիբանանի եւ Սուրիոյ գիւղատնտեսութեան Նախարարներու քառակի ժողովին մասնակից Նախարարները:

Նախագահը շեշտեց, որ աշխարհի ժողովուրդներուն դիմագրաւած դժուարութիւնները փաստեցին, որ պետութիւնները սննդեղէնի ապահովման առումով չեն կրնար ինքնաբաւ ըլլալ: Լուծումը միայն բարեկամ երկիրներու գիւղատնտեսական ոլորտի գործակցութեան մէջ կը կայանայ, շեշտելով, որ ճարտարարուեստի զարգացման հետ մէկտեղ, կլիմայի փոփոխութեան ազդեցութիւնը գիւղատնտեսական հատուածին վրայ տարածաշրջանի պետութիւններուն միջեւ գործակցութիւն կը պահանջէ, նկատի ունենալով, որ գիւղատնտեսութիւնը եկամուտի եւ արտադրութեան գլխաւոր աղբիւրն է, ինչպէս նաեւ ժողովուրդներու պարենային ապահովութեան գլխաւոր գործօնը: Նախագահ Ասատ դիտել տուաւ, որ 4 պետութիւններուն միջեւ գիւղատնտեսական փոխըմբռնման յուշագիր ստորագրուիլը արաբական երկիրներու գործակցութեան ռազմավարութիւնը կ'ուրուագծէ, աւելցնելով, որ եթէ լուրջ աշխատանք տարուի այս ուղղութեամբ, գիւղատնտեսական եւ պարենային ապահովութիւն պիտի գոյնացայ տարածաշրջանի ողջ երկիրներուն համար:

Իրենց կարգին, Նախարարները յայտնեցին, որ փոխըմբռնման յուշագիրը արդիւնաբեր քայլ մըն է պարենային ապահովութեան իրականացման եւ գիւղատնտեսական առեւտուրի յաջողութեան համար:

ՆԱԽԱԳԱՆԱԿԱՆ ՀՐԱՄԱՆԱԳԻՐՎ՝ ՍՈՒՐԻԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՏԵՂԻ ՈՒՆԵՅՈՒՄ

Սուրիոյ Նախագահ Պաշտարալ-Ասատ հրապարակեց 2023-ի 91 թուականի հրամանագիրը, որ կ'ընդգրկէ սուրիական կառավարութեան մէջ փոփոխութիւններ: Փոփոխութիւններուն համաձայն, սուրիական կառավարութեան մէջ 5 Նոր Նախարարներ նշանակուեցան, որոնք են՝

- Դոկտ. Ֆիրաս Յասան Զատտուր՝ քարիւղի եւ հանքային հարստութեան Նախարար
- Մուհսէն Ապտալ Զարիմ Ալի՝ Ներքին առեւտուրի Նախարար
- Դոկտ. Ապտալ-Բատր Շուխատար՝ արդիւնաբերութեան Նախարար
- Լուայ Իմատատ-Տին Մուհաճետ՝ ընկերային հարցերու եւ աշխատանքի Նախարար
- Ահմետ Փոսթաճի՝ պետական Նախարար:

ՍՈՒՐԻԱ-ՍԵՆՈՒՏԱԿԱՆ ԱՐԱԲԻԱ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ՝ ԴԵՂԻ ԿԱՐԳԱՌՈՒՄ

Հինգշաբթի, 23 Մարտ 2023-ին, «Ռոյթըրզ» յայտարարեց, որ 10 տարուան յարաբերութիւններու խզումէն ետք, Սուրիան եւ Սեուտական Արաբիան համաձայնեցան վերաբանալ իրենց դեսպանատները:

Այս քայլը ռազմավարական անկիւնադարձ կը համարուի՝ տասը տարուան յարաբերութիւններու խզումէն ետք:

ԱՐՄԷՆ ՌՈՒՍՏԱՄԵԱՆ. «ԱՐՅԱՆԻ ՄԷՋ ՀԱՅԵՐՈՒ ԴԱՇՏՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԴԷՏԵ Է ԸԼԼԱՅ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՈՒՇԱԿՈՒԹԵԱՆ ԿԵԿՐՈՆԻՆ ՄԷՋ»

«Դժբախտաբար Ատրպէյճան ամբողջ աշխարհի աչքին առջեւ չ'ենթարկուիր որքէ կանոնի, քանի որ իրեն կը թուի. թէ ո՛վ ինչ որ կարողութիւն ունի կրնայ ընել, եւ բոլոր կանոններն ու չափանիշները այլեւս մէկ կողմ դրուած են», «Երկիր Մետիա»-ի հետ զրոյցի ընթացքին ըսաւ ԶՅԴ Բիւրոյի քաղաքական ներկայացուցիչ, Հայաստանի Հանրապետութեան Ազգային ժողովի «Հայաստան» խմբակցութեան պատգամաւոր Արմէն Ռուստամեան:

«Ատրպէյճան պատերազմը Նոյն-ինքն այդ տրամաբանութեամբ պատճառներով եւ իրականացուց, քայքայ անշուշտ չարաչար կը սխալի, որովհետեւ ի վերջոյ միջազգային կարծիքը ուղղորդելը կամաց-կամաց իր արդիւնքը պիտի տայ, որովհետեւ Ատրպէյճան ուզէ թէ չուզէ որոշակի երկիրներու հետ յստակ շահեր ունի, եւ այստեղ կարեւորը ոչ այնքան այդ յայտարարութիւններն են, որքան այդ երկիրներու իրական գործողութիւնները: Բոլոր այն երկիրները, որոնք յայտարարութիւն կը կատարեն, պետք է նաեւ իրենց կարելիութիւնները ամբողջութեամբ կեանքի կոչեն այդ յայտարարութիւնէն բխած քայլերով», ըսաւ ան:

Պատգամաւորը աւելցուց, որ Նոյն Ֆրանսսան ըլլալով ՄԱԿ-ի Ապահովութեան Խորհուրդի մասնակցող անդամ, կրնայ հարցը տեղափոխել Ապահովութեան Խորհուրդի եւ պահանջել համապատասխան գործիքակազմ կիրարկել այդ որոշումը միջազգային դատարանի միջոցով իրականացնելու համար՝ պարտադրելով, որ Ատրպէյճան կատարէ այդ որոշումները:

«Յստակ քայլեր կան Նախատեսուած եւ կ'ակնկալենք, որ անոնք իրականացուին: Այն երկիրները, որոնք կը դատապարտեն, հիմա ունին նաեւ իրաւական հիմքեր, եւ զանոնք պետք է գործի դնել», ըսաւ ան:

Դաշնակցական գործիչը յայտնեց, որ Ֆրանսսացի արտաքին գործող Նախարար Զաթրին Զոլոնան, որ Պաքու եւ Երեւան պիտի այցելէ, պետք է այս խնդիրներուն իրազեկ դառնայ եւ տեսնէ, թէ ի՞նչ յստակ քայլեր պիտի առնուին՝ Ատրպէյճանը ստիպելու համար կատարել միջազգային դատարանի որոշումը:

«Արցախի մէջ հայերու պաշտպանութիւնները պետք է ըլլայ միջազգային ուշադրութեան կեդրոնի մէջ: Ատրպէյճան ցեղային գտումներու, ցեղասպանութեան յստակ քաղաքականութիւն կ'իրականացնէ: Սա այն արժէքն է, որ չի կրնար անտարբեր ձգել որքէ երկիր, որ ինքզինք քաղաքակիրթ կը նկատէ, եւ այս գործընթացը պետք է ամէն տեղ շարունակուի», եզրակացուց Ռուստամեան:

ՍՐԲԱԿԱՆ ՀԱՅՐԸ ԴԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԱՅՅԵԼՈՒԹԻՒՆ ՏՈՒՄ ՍՈ ԽԱՉԻ ԸՆԿԵՐԱԲԺՇԿԱԿԱՆ ԿԵԿՐՈՆ, ԱԶԳԱՅԻՆ ԴԱՏԱՊԱՐԱՆ ԵՒ «ՓԵԹԱԿ» ԽՈՂԱՆՈՅ

Երկուշաբթի, 27 Մարտ 2023-ի առաւօտուն, Բերիոյ Հայոց Թեմի Բարեչան Առաջնորդ Գեղը Ս. Մակար Սրբ. Եպս. Ազգարեան պաշտօնական անդրանիկ այցելութիւն տուաւ Սուրիահայ Օգնութեան Խաչի Շրջ. Վարչութեան գլխաւորութեամբ գործող ընկերաբժշկական կեդրոն, Ազգ. Պատասպարան եւ «Փեթակ» խոհանոց: Սրբազան Հօր կ'ընկերակցէին Հոգ. Ս. Մանուկ Վրդ. Պարիխանեան եւ Ազգ. Վարչութեան անդամներ երկուքի: Մարալ Գալայճեան եւ Գուրգէն Գալուստեան:

Սրբազան Հայրը ջերմապէս դիմաւորուեցաւ ՍՕ Խաչի Շրջ. Վարչութեան ատենապետ Սիրան Աւրանեան-Ամպարճեանի, Շրջ. Վարչութեան անդամներու եւ Պատկան Մարմինի ներկայացուցիչ Անի Կարապետեան-Սուրատեանի կողմէ:

Խմբագրական

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՍԱՐ ՍՈՒՐԻԱԿԱՆ ՀՈՐԵՐԵՆ ԴՈՒՐՍ ԳԱԼԸ ԱՅԼ ԵԼՔ ԶՈՒՆԻ

Սուրիոյ նախագահը վճռական մնաց սուրիական հողերը ազատագրելու իր կեցուածքին մէջ ու սուրիական դիւանագիտութիւնը, հակառակ տարիներու ծանր պատերազմին, անհամար ճնշումներուն ու երկրի մեկուսացման փորձերուն, երկար ճամբայ կտրեց դուրս գալու մեկուսացումէն, Սուրիոյ մէջ աստիճանաբար վերաբանալու տարբեր երկիրներու դիւանագիտական գրասենեակներ ու յատկապէս վերականգնելու արաբական երկիրներու հետ յարաբերութիւնները:

Եթէ այս բոլորը դիտենք՝ նոր աշխարհակարգի ձեւաւորման պրիսմային ընդմէջէն, պիտի տեսնենք, որ Ռուսիա, Չինաստան, Իրան, արաբական երկիրներ, Թուրքիա գործակցութեան եզրեր կը փնտռեն՝ աշխարհի միաբերեալ ղեկավարումը չքայտնելու եւ նախաձեռնելու՝ նոր աշխարհակարգի կառուցման՝ աշխարհաքաղաքական ու տնտեսական հիմնարար փոփոխութիւններով:

Չինաստան-Ռուսիա վերջին գագաթնաժողովը չէր սահմանափակուած Մոսկուայի՝ Պեքինի միջեւ յարաբերութիւններու գարգացման օրակարգով կամ պարզ ապէս ՌԷքրանիոյ պատերազմին վերջ տալու չինական նախաձեռնութեան քննարկումով: Հանդիպման յաջորդող քաղաքական գարգացումները կը վկայեն, որ երկու նախագահներու միջեւ գոյացած գագաթնաժողովը սահմանած է այն հիմքերը, որոնք վրայ կը նախատեսուի կառուցել նոր աշխարհակարգը: Համակարգ մը, որ հիմնուած պիտի ըլլայ բազմակարծութեան վրայ եւ վերջ պիտի տայ աշխարհի կառավարման ամերիկեան մենաշնորհին:

Աշխարհի կառավարման ամերիկեան մենաշնորհը չեղարկող գըլխաւոր ուժը բնականաբար պիտի ըլլայ Չինաստանը՝ նկատի ունենալով անոր տնտեսական եւ ճարտարագիտական հսկայ կարողութիւնները, որոնք սակայն բաւարար չեն, ուստի եւ անհրաժեշտութիւն կը գոյանայ նոր դաշինքի մը Ռուսիոյ հետ՝ ապահովելու յառաջիկայ ամբողջական փոփոխութիւններու կառավարումը եւ հաւասարակշռութիւնը: Այս հաւասարակշռութիւնը, սակայն, կարելի չէ պահպանել միայն Արեւելեան Ասիոյ տարածաշրջանով, այսինքն՝ Չինաստանի՝ Ռուսիոյ գործակցութեամբ, այլ հարկ է որ այս ծրագիրին մէջ ներառուին արեւմտեան Ասիոյ եւ Միջին Արեւելքի երկիրները:

Այս օղակին մէջ կարեւոր դեր ունի Իրանը: Միւս կողմէ Սեւտական Արաբիան նոր ձեւաւորող աշխարհակարգին մէջ իր ներկայութիւնը ապահովելու համար քայլ մը ամառ կ'անցնի ու այս երկիրներուն հետ իր կապերը ամրապնդելու համար կ'որոշէ դուրս գալ իր անհրազան դաշնակիցի ազդեցութենէն ու գործակցիլ նոր աշխարհակարգի սահմանումին մէջ ազդեցիկ դեր ունեցող երկիրներու հետ: Ուստի այս համակարգին մէջ իր ազդեցութիւնը ապահովելու համար Չինաստանի նախաձեռնութեամբ կը ջանայ վերականգնել դիւանագիտական յարաբերութիւնները Իրանի հետ:

Սուրիան եւս իր ազգային շահերէն մեկնած ու երկրի ազատագրման հորիզոններուն հասնելու հեռանկարով կը միանայ ուժերու այս համախմբումին: Սուրիական հողերու վրայ ամերիկեան դաշինքի ուժերուն իրանեան-սուրիական միացեալ պատասխան հարուածները այս ուղերձը կը ներառեն:

Թուրքիան եւս կը ջանայ իր ազդեցիկ դերը ունենալ նոր ձեւաւորող համակարգին մէջ: Ուստի Ռուսիոյ միջնորդութեամբ Սուրիոյ հետ յարաբերութիւններու կարգաւորման ճգնաժամը վերածելու համար, յատկապէս երկրի նախագահական ընտրութիւններու նախօրէին, Թուրքիա ամէն միջոց կը ջանայ օգտագործել:

Արաբական երկիրներու Սուրիոյ մերձեցումը եւս այս շրջագիծին, ինչպէս նաեւ տարածաշրջանին մէջ արաբական միացեալ ուժ մը ստեղծելու ճիգին մէջ պետք է դիտել:

Նոր աշխարհակարգի ձեւաւորման միջինարեւելեան ուժերու վերադասաւորումը ընթացք կ'առնէ տագնապալի Սուրիայէն: Այս գարգացումներուն լոյսին տակ ալ մօտիկ ապագային կանխատեսելի են ինչպէս արաբական երկիրներ-Սուրիա յարաբերութիւններու բնականոնացում, այնպէս ալ թրքական ուժերուն Սուրիայէն դուրս գալու գործընթացի մեկնարկ:

Հետագային, Ռուսիա-Միացեալ Նահանգներ համաձայնութիւններու հաւանականութիւնը կրնայ ճշդել նաեւ արեւելեան Եփրատի շրջանին սուրիական վերահսկողութեան անցնելու քայլերը, ինչ որ Սուրիոյ տագնապի վերջնական լուծման ազդանշանը կրնայ տալ:

«Գ.»

-Սուրիոյ Առաջին Տիկին Ամմա ալ-Ասատ ընդունեց ռուսական Տումայի խորհուրդի փոխնախագահ, Միասնական Ռուսիա կուսակցութեան կեդրոնական յանձնախումբի փոքարտուղար Աննա Զոլնեցովան եւ անոր ընկերակցող պատուիրակուիւնը: Հանդիպումին ընթացքին կողմերը խորհրդակցեցան երկու երկիրներուն միջեւ պաշտօնական, խորհրդարանական եւ ընկերային յարաբերութիւններու համակարգման շուրջ: Կողմերը անդրադարձան նաեւ միջազգային լարուած իրավիճակին եւ ռուսական ու սուրիական միջավայրերուն վրայ անոր ունեցած ազդեցութեան:

-Ռուսիոյ նախագահ Վլադիմիր Փութինի Միջին Արեւելքի եւ Աֆրիկէի հարցերու ներկայացուցիչ, Ռուսիոյ արտաքին գործոց փոխնախարար Միքայիլ Դոկտանով Մոսկուայի մէջ Սուրիոյ լիազօր դեսպան դոկտ. Պաշարալ-Ճաֆարիի հետ հանդիպում մը ունեցաւ: Հանդիպումին ընթացքին կողմերը խորհրդակցեցան Սուրիոյ իրավիճակին, Սուրիոյ եւ տարածաշրջանի երկիրներուն միջեւ յարաբերութեան գարգացման, ինչպէս նաեւ ռուս-սուրիական յարաբերութեան ամրապնդման շուրջ, յատկապէս Սուրիոյ նախագահ Պաշարալ-Ասատի Մոսկուա պաշտօնական այցելութեան ընթացքին տեղի ունեցած համաձայնութիւններուն լոյսին տակ:

-Երկուշաբթի, 27 Մարտ 2023-ին, Դամասկոսի մէջ, Սուրիոյ, Յորդանանի, Իրաքի եւ Լիբանանի գիւղատնտեսութեան նախարարները քառակի փոխըմբռնման յուշագիր մը ստորագրեցին՝ չորս երկիրներուն միջեւ գիւղատնտեսական գործակցութիւնը գարգացնելու եւ առեւտրական փոխանակումները ամրապնդելու նպատակով: Յուշագիրը ընդգրկեց գիւղատնտեսական գործակցութիւն՝ բուսական եւ անասնական ճիւղերով, գիւղատնտեսական առումով փորձառութիւններու եւ մասնագիտութիւններու փոխանակում, անտառներու մէջ բռնկած հրդեհներու դէմ ծրագիրներ, գիւղերու բարգաւաճման ծրագիրներ, գիւղատնտեսական արտադրութեան բարելաւում, անասնաբուժութեան պիտոյքի գարգացում եւ այլն:

-Շաբաթ, 25 Մարտ 2023-ին, Սուրիոյ Արտաքին գործոց նախարարութիւնը հաղորդագրութեամբ յայտնեց, որ Սուրիոյ Հանրապետութիւնը կը շեշտէ սուրիական հողերէն ԱՄՆ-ի ուժերուն քաշուելու եւ այդ հողերուն Սուրիոյ պետութեան վերահսկողութեան տակ առնուելու անհրաժեշտութիւնը:

Հաղորդագրութեան մէջ յիշուեցաւ. «Սուրիոյ Հանրապետութիւնը կոչ կ'որոշէ աշխարհի բոլոր պետութիւններուն՝ Սուրիոյ նեցուկ կանգնելու եւ դատապարտելու սուրիական հողերուն վրայ ԱՄՆ-ի յարձակումները»:

-Երեքշաբթի, 21 Մարտին, Պասրայի եկեղեցւոյ Թաղական Խորհուրդի ատենապետ Խաժակ Վարդանեան Հալեպ իր ժամանումին առիթով «Գանձասար»-ի խմբագրատուն այցելեց:

Ծանօթանալով խմբագրակազմի աշխատանքին, Վարդանեան խմբագիր Չարմիկ Պօղիկեանին հետ գրուեց Միջին Արեւելքի քաղաքական անցուղարձերուն եւ տեղոյն հայ համայնքներուն դիմագրաւած մարտահրաւերներուն շուրջ:

«Գանձասար» Խաժակ Վարդանեանի հետ Իրաքի հայ համայնքին շուրջ հարցազրոյց մը ունեցաւ, զոր պիտի հրատարակուի թերթի յառաջիկայ համարով: Խաժակ Վարդանեանին կ'ընկերակցէր Բերիոյ Հայոց Թեմի Զարգացական Մարմնի պատասխանատու տոքթ. Ռուբէն Գեորգեան:

Լուրեր Հայաշխարհին

ԱՏՐՊԵՅՃԱՆԻ ԶԻՆՈՒՄ ՈՒԺԵՐԸ ԴԻՐՔԱՅԻՆ ՈՐՈՇԱԿԻ ՆԵՐՔԱՓՈՒՑՈՒՄ ԿԱՏԱՐԵՅԻՆ ԱՐՅԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՏԱՐԱԾԸ

Արցախի Տեղեկատուական Շտապէն յայտնեցին, որ Ատրպէյճանի զինուած ուժերը կրկին ոտնահարելով 8 Նոյեմբեր 2020-ի եռակողմ յայտարարութեամբ իրենց ստանձնած պարտաւորութիւնները, 25 Մարտին Շուշի-Լիսազոր հատուածին մէջ խախտած են Նոյն փաստաթուղթով ամրագրուած շփման գիծը՝ որոշակի դիրքային ներթափանցում կատարած են Արցախի Զանրապետութեան տարածք:

Արցախի Զանրապետութեան իշխանութիւնները եռակողմ յայտարարութեան դրոյթներու կոպիտ խախտումին մասին անմիջապէս տեղեկացուցին Ռուսիոյ Դաշնութեան խաղաղապահ զօրակազմի հրամանատարութիւնը՝ նկատի առնելով տուեալ փաստաթուղթով անոր ստանձնած առաքելութիւնն ու գործառնութեանը: Իշխանութիւնները խաղաղապահ զօրակազմէն գործնական քայլեր անկախեցին տուեալ խախտումին հետեւանքներու վերացման ու Նոր խախտումներու կանխարգիլման պահանջով:

Ատրպէյճանական կողմին կեղծ պնդումը Ստեփանակերտ-Ղալաբալի-շէն-Լիսազոր լեռնային ճանապարհը իբր զինամթերքի փոխադրման նպատակով կիրառելու մասին պարզապէս պատրուակ էր ապակառուցողական կրկնուող գործողութիւններու իրականացման համար: Այդ Նոյն պընդումով անոնք 5 Մարտին յարձակեցան ու սպանեցին ծառայողական պարտականութիւններ կատարող երեք ոստիկան եւ վիրաւորեցին մէկ ուրիշը:

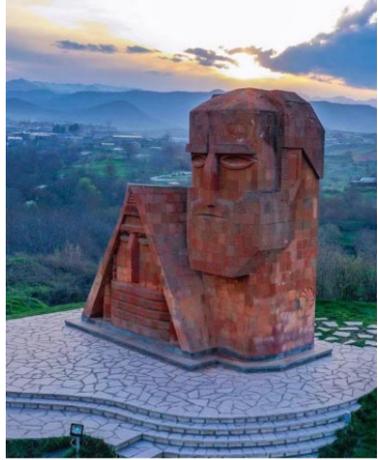
Արցախի իշխանութիւնները քանիցս յայտարարած են, որ 12 Դեկտեմբերէն մեկնարկած շրջափակման պայմաններուն մէջ տուեալ լեռնային ճանապարհը կ'օգտագործուի Ստեփանակերտի եւ Շուշիի շրջանի չորս համայնքներուն միջեւ քաղաքացիական ու հրատապ հաղորդակցութեան կազմակերպման համար, ինչ որ կ'իրականացուի բարձր մեքենաներով՝ նկատի ունենալով տեղանքի խիստ բարդ ու վտանգաւոր բնոյթը:

Իսկ Պաշտպանութեան Բանակի գոյութիւնն ու բնականոն գործունեութիւնը որեւէ վտանգ չի ներկայացներ որեւէ մէկուն համար, քանի որ Նախատեսուած է բացառապէս ինքնապաշտպանութեան համար՝ նկատի ունենալով Արցախի ժողովուրդին ֆիզիքական գոյութեան ու անվտանգութեան սպառնացող անմիջական վտանգները:

ԱՏՐՊԵՅՃԱՆ ԱՆԳԱՄ ՄԸ ԵՄ ԱՐՅԱՆԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻԶՆԵՐՈՒՆ ԱՌԱՋԱՐԿԱԾ Է ՀԱՆԴԻՊԻ ԴԱՔՈՒԻ ՄԷՋ

Ատրպէյճանի Նախագահին աշխատակազմը Արցախի ներկայացուցիչներուն առաջարկած է. «Իբրեւ 1 Մարտի հանդիպումի եւ 13 Մարտի հրաւերի շարունակութիւն, հանդիպիլ Պաքուի մէջ»:

«Իբրեւ 1 Մարտին տեղի ունեցած հանդիպումին եւ 13 Մարտին ներկայացուած հրաւերի շարունակութիւն, Ատրպէյճանի Նախագահի աշխատակազմը անգամ մը եւս կ'առաջարկէ Ապրիլի առաջին շաբթուան ընթացքին հանդիպում կատարել Պաքուի մէջ՝ քննարկելու վերահամարկումը, ինչպէս նաեւ Ղաթաբաղի մէջ ենթակառուցային ծրագիրներու իրականացման հարցը», կը յիշուի Ատրպէյճանի Նախագահի աշխատակազմի հրապարակած տեղեկատուութեան մէջ:

Յիշեցնենք, որ Արցախի եւ Ատրպէյճանի ներկայացուցիչներու ռուս խաղաղապահներու հրամանատարութեան մասնակցութեամբ Նախորդ հանդիպումը տեղի ունեցած էր 24 Փետրուարին: Կողմերը նաեւ հանդիպած էին մէկ շաբաթ ետք՝ 1 Մարտին Իւանտեանի մէջ (Նախկին Խոջալու): Զննարկուած էին Բերձորի միջանցքի ապաշրջափակման հարցը, ելեկտրականութեան եւ կազմի մատակարարման խնդիրները, ինչպէս նաեւ Պաքուի ներկայացուցիչներու կողմէ Դրմբոնի եւ Կաշէնի հանքավայրերուն մէջ բնապահական հսկողութեան կարելիութիւնը: Զանդիպումներէն ետք Արցախի Նախագահ Արայիկ Յարութիւնեան բացառած էր Ատրպէյճանի հետ համարկման որեւէ հոլովոյթ:

«Սակայն ատիկա չի նշանակեր, որ մենք պիտի խուսափիք հանդիպումներէն՝ ենթակառուցային եւ մարդասիրական բնոյթի խնդիրներ լուծելու համար», ըսած էր Արցախի Զանրապետութեան Նախագահը:

Այնուհետեւ Ալիեւի աշխատակազմը Արցախի ներկայացուցիչներուն առաջարկած էր հանդիպիլ Պաքուի մէջ, սակայն առաջարկը մերժուած էր:

ԱՐԹՈՒ ԽԱՉԱՏՐԵԱՆ ԵՒ ԳԵՂԱՄ ՍՏԵՓԱՆԵԱՆ ԱՐԺԱՆԹԻՆԻ ՄԷՋ ՄԱՍՆԱԿՅԱԾ ԵՆ ՄԱՐԴՈՒ ԻՐԱՒՈՒՆՔՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱԿՈՒՄՆԵՐՈՒ 3-ՐԴ ՖՈՐՈՒՄԻՆ

ՀՀ Գալ Դատի Զարաւային Ամերիկայի Յանձնախումբին հրաւերով եւ Մարդու Իրաւունքներու համաշխարհային երրորդ ֆորումի աշխատանքներուն մասնակցելու նպատակով ՀՀ անդամ, ՀՀ Ազգային Ժողովի «Հայաստան» խմբակցութեան պատգամաւոր Արթուր Խաչատրեան եւ Արցախի Զանրապետութեան Մարդու Իրաւունքներու պաշտպան Գեղամ Ստեփանեան 19-25 Մարտին մեկնած են Պոլսը Արթուր:

«Մարդու Իրաւունքներու Համաշխարհային Ֆորում» անունը կրող Նախաձեռնութիւններէն առաջինը տեղի ունեցած է 2013-ին Պրագի մէջ՝ 74 երկիրներու եւ շուրջ 700 կազմակերպութիւններու մէջ մօտաւորապէս 5000 պատուիրակներու մասնակցութեամբ: Երկրորդ ֆորումը տեղի ունեցած է յաջորդ տարի, Մարտի 2-ին, ուր մասնակիցներ ժամանած են աշխարհի 95 երկիրէ եւ շուրջ 750 կազմակերպութիւններէ:

Հայ Դատի Զարաւային Ամերիկայի Յանձնախումբը 28 Մայիս 2022-ին գործակցութեան յուշագիր ստորագրած է CIPDH-UNESCO (Մարդու Իրաւունքներու Խթանման Միջազգային Կեդրոն) կազմակերպութեան հետ, որուն գործունեութիւնը հիմնուած է Արժանութիւնի եւ UNESCO-ի միջեւ կնքուած համապատասխան պայմանագրութեան վրայ: Հայ Դատի յանձնախումբի եւ CIPDH-UNESCO-ի միջեւ կնքուած յուշագրի հիման վրայ կարելի եղած է ապահովել Գեղամ Ստեփանեանի եւ Արթուր Խաչատրեանի մասնակցութիւնը ֆորումին:

Ֆորումին քննարկուող նիւթերու մէջ առկայ են նիւթեր, որոնք Հայաստանի եւ Արցախի շուրջ ստեղծուած իրավիճակին համար կարեւորութիւն կը ներկայացնեն: Անոնք են՝

- * ինքնութեան իրաւունք,
- * խաղաղութեան եւ բռնութեան չենթարկուելու իրաւունք,
- * միջազգային հանրութեան համար կարեւորագոյն ծանր յանցագործութիւններ,
- * խոշտանգումներ եւ այլ դաժան, անմարդկային կամ նուաստացող վերաբերմունք կամ պատիժ, նաեւ անվտանգութեան ուժեր ու մարդու իրաւունքներ,

- * խտրականութիւն, այլատեսացութիւն եւ ցեղապաշտութիւն,
- * մշակութային քաղաքականութիւն եւ մարդու իրաւունքներ:

Ֆորումին կազմակերպուած «Խաղաղութեան Գործընթացներ Աշխարհի եւ Լատինական Ամերիկայի մէջ» նիւթի քըննարկումին ընթացքին, Արթուր Խաչատրեան մանրամասնօրէն ներկայացուցած է արցախեան հակամարտութեան ծագման պատմութիւնը, ընթացքը եւ հակամարտութեան կարգաւորման ուղիները: Պատգամաւորը յատկապէս շեշտած է ժողովուրդներու իրաւահաւասարութեան եւ ազատ ինքնորոշման իրաւունքի հիման վրայ հակամարտութեան կարգաւորման անհրաժեշտութիւնը:

Ֆորումին կազմակերպուած «Մարդու Իրաւունքներու Խախտումներն ու Տեղասպանութեան Սպառնալիքները» խորագիրով քննարկումին ընթացքին, Գեղամ Ստեփանեան ներկայացուցած է 2020-ի Աշնան Ատրպէյճանի կողմէն Արցախի ժողովուրդին դէմ սանձազերծուած պատերազմը եւ այնուհետեւ իրականացած զինուորական յանցագործութիւնները, մարդու իրաւունքներու եւ միջազգային մարդասիրական իրաւունքի կոպտագոյն խախտումները: Պաշտպանը մանրամասն փաստեր ներկայացուցած է Արցախի ժողովուրդին դէմ Ատրպէյճանի կողմէն համակարգային եւ հետեւողական կերպով իրականացուող ցեղային ատելութեան յանցաւոր քաղաքականութեան մասին, որուն անհերքելի վերջնական պատակը Արցախի ժողովուրդին ցեղային գտումն ու ցեղասպանութիւնն է:

«Մարդու Իրաւունքներու Համաշխարհային Ֆորումի» օրերուն Արժանութիւնի եւ Ուրուկուէյի մէջ ՀՀ Ազգային Ժողովի պատգամաւորի եւ ԱՀ ՄԻՊ-ի Զարաւային Ամերիկայի Հայ Դատի Յանձնախումբի ուղեկցութեամբ այլ հանդիպումներու եւ անոնց բովանդակութեան մասին պիտի տրամադրենք լրացուցիչ հաղորդագրութիւն:

ՀՀ Գալ Դատի Կեդրոնական Գրասենեակ 27 Մարտ 2023

ՀԱՐՅԱԶՐՈՅ

ԹՈՐԳՈՄ Ս. ԵՊՍ. ՏՕՆՈՅԵԱՆ. «ԵԿԵՂԵՑԻՆ ՀԱՒԱՏՔԻ ՏՈՒՆ, ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԿԵԴՐՈՆ ԵՒ ՀՈԳԵՒՈՐ ԱՊՐՈՒՄՆԵՐՈՒ ՇՏԵՄԱՐԱՆ ԸԼԱՎՈՒՆ ԱՌՆԵԹԵՐ, Ո՛Ր ԱՅՆՔԱՆ ԱՄԲՈՂԱԿԱՆ ԿԸ ՏԵՄՆԵՆՔ, ԵԹԷ ՆՇԵԱԿ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹԵԱՆՑ ՄԷՋ ՆԵՐԿԱՅ ՉԵՆ ՄԱՐԴԱՄԻՐԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ»

Ստորել կը ներկայացնենք «Գանձասար»-ի հարցազրույցը Մեծի Տանն Կիլիկիոյ ԱՄՆ-ի Արեւմտեան Թեմի Առաջնորդ Գերշ. Տեղաբնակ Ս. Եպս. Տօնոյեանի հետ, որ սուրիահայութեան դիմագրաւած երկրաշարժի ծանր օրերուն ամէն ճիգ ի գործ դրաւ փութալու Բերիոյ Զայոց Թեմի զաւակներուն օգնութեան:

«Գանձասար»-Աստուած օգնական, սրբազան հայր: Կը խընդրենք մեր ընթերցողներուն համառօտ ակնարկով ներկայացնէք Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու Արեւմտեան Թեմի շրջանները, եկեղեցիներն ու ազգային վարժարանները:

Թորգոմ Ս. Եպս. Տօնոյեան-Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու Արեւմտեան Թեմը կը գործէ ծխական տասներկու շրջաններու ընդմէջէն, ինչպէս՝ Լաս Վեկաս, Սան Ֆրանսիսքօ, Ֆրեզնօ, Օրէնճ Զաուսթի, Էնսիսօ, Մոնթեպելլօ, Յոլիվուտ, Փասատիսա, Կլենտէյլ, Զրեւենթա Յովիտ, Զոլորասո եւ Ռիվըր Սայտ, որոնցմէ շատեր հայահոծ են եւ կը գործեն եկեղեցի-դպրոց-հայ կեդրոն աւանդական կառոյցով:

Օրինակ՝ Էնսիսոյի հայաշատ գաղութին մէջ կենդանի ներկայութիւն ու շնչաւորող ոգի են Ս. Նահատակաց եկեղեցին եւ Ազգ. Ֆերահեան երկրորդական վարժարանը, որուն նախակրթարանն ու Մանկամտուր-մանկապարտեզը անջատ կառոյցներ են, կը գտնուին Նորթ Յիլզի մէջ եւ կը գործեն իբրեւ Ս. Նահատակաց Ազգ. Մարի Գապայեան նախակրթարան եւ Ս. Նահատակաց ՅՕՄ-ի Ազգ. Աշխէն Փիլաւճեան Մանկամտուր-մանկապարտեզ: Մոնթեպելլոյի մէջ կը գործէ հոգեւոր տուն Ս. Խաչ Մայր տաճարը, որուն հովանիին տակ հայապահպանման գործին մեծ նպաստ կը բերեն Ազգ. Մեսրոպեան երկրորդ. վարժարանն ու Ազգ. Բան եւ Գոհարիկ Կապրիէլ Մանկամտուր-մանկապարտեզը, Յոլիվուտի մէջ՝ հոգեւոր ու ազգային կեանքի պահպանման եւ աշխուժացման մեծ նպաստ կը բերեն Ս. Կարապետ Մայր եկեղեցին, Ազգ. Ալեք Փիլիպոս երկրորդական վարժարանն ու Ազգ. Մարի Փոստոյեան Մանկամտուր-մանկապարտեզը:

Շարունակեցեք թուումը՝ ըսելով, որ Սան Ֆրանսիսքոյի մէջ հոգեւոր եւ ազգային կարեւոր ներկայութիւն են Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցին, Ազգ. Գռուգեան-Չաքարեան-Վասպուրական միջնակարգ վարժարանն ու Նոյնանուն Մանկամտուր-մանկապարտեզը, Կլենտէյլի մէջ՝ Ս. Աստուածածին եկեղեցին, որուն հովանիին տակ հայեցի կրթութիւն կը շարունակուի Ազգ. Վահան եւ Անոյշ Շամլեան միջնակարգ վարժարանն ու մանկապարտեզը եւ Ազգ. Ռիչըրտ Թիւֆէնքեան Մանկամտուր-մանկապարտեզը: Օրէնճ Զաուսթիի մէջ հայկականութեան խորհրդանշի վերածուած կը գործեն Ս. Զառանկոյ Մանկաց եկեղեցին եւ Ազգ. Արի Կիրակոս Միւսսեան նախակրթարանն ու Մանկամտուր-մանկապարտեզը, իսկ Ֆրեզնոյի հայութեան հոգեւոր, ազգային ու մշակութային ծառայութիւն կը մատուցէ Ս. Երրորդութիւն եկեղեցին, Լաս Վեկասի մէջ՝ Ս. Կարապետ եկեղեցին, Փասատիսայի մէջ՝ Ս. Սարգիս եկեղեցին, իր հովանիին տակ ունենալով շրջանին մէջ գործող Ազգ. Լեւոն եւ Յասմիկ Թաւեան Մանկամտուր-մանկապարտեզը, իսկ Զրեւենթա Յովիտի մէջ՝ Ս. Տրդատ եւ Աշխէն մատուռը: Պատկերը ամբողջացնելու համար աւելցնենք, որ մեր եկեղեցիներուն կից կը գործեն Ս. Գրոց երիտասարդական խումբեր եւ Կիրակնօրեայ վարժարաններ, որպէսզի երիտասարդ, պատանի եւ մանուկ տարիքի մեր զաւակները սնուին ու աճին հոգեւոր ու հայեցի կրթութեամբ, ինչպէս նաեւ՝ քաղաքացիական կեանքի մէջ եւ ընկերային գետնի վրայ իրենք զիրենք ամրապնդեն հայօրէն:

Ինչ կը վերաբերի թեմի ընդհանուր պատկերին՝ նշենք, որ Արեւմտեան Թեմը կը պարզէ ծաղկուն իրավիճակ: Անցեալ տարի ունեցանք նկատառելի ձեռքբերումներ, երբ նախ Մոնթեպելլոյի Ազգ.

Մեսրոպեան երկրորդական վարժարանի նոր մարզադաշտին հիմնարկէքը կատարեցինք, ապա Ս. Նահատակաց եկեղեցւոյ կից հողն ու եկեղեցին գնեցինք՝ Ազգ. Ֆերահեան վարժարանը ընդարձակելու նպատակով: Աւելցնենք անվարան, որ կրթական այս տարեշրջանին, Ազգ. Խնամակալ մարմնի եւ Ազգ. Ֆերահեան վարժարանի տնօրէնութեան միացեալ ջանքերով նոր հողատարածքի կառոյցին մէջ բացուեցան յաւելեալ դասարաններ, ուր ընդունուեցան նորագիր աշակերտներ՝ բարձրացնելով Արեւմտեան Թեմի Ազգ. վարժարաններու աշակերտութեան թիւը: Ներկայ դրութեամբ, մեր թեմի բոլոր Ազգ. վարժարաններու աշակերտներուն թիւը կ'անցնի չորս հազարը:

Կրթական գործունեութեան ծիրէն ներս, մօտիկ անցեալին ապահովեցինք Օրէնճ Զաուսթիի մեր դպրոցին՝ Ազգ. Արի Կիրակոս Միւսսեան նախակրթարանը միջնակարգի բարձրացնելու բարերարութիւնը, որուն շնորհիւ մօտիկ ապագային դպրոցը կ'ունենայ նոր դասարաններ եւ ուրեմն կ'ապահովէ իր աշակերտութեան վերելքը դէպի միջնակարգ ուսման կարելիութիւններ:

Յուրախութիւն բոլորիս, որ մեր հաւաքական ճիգերուն իբրեւ արդիւնք, այս տարի նաեւ բարեբախտութիւնը ունեցանք գնելու Ազգ. Շամլեան վարժարանի հանդիպակաց հողաշերտը, որուն վրայ գոյութիւն ունին եկեղեցական կառոյց ու համալիր: Այս գոյգ շէնքերը մօտիկ ապագային կը կոչուին աշխատանքի՝ շրջանին մէջ հայկական նոր եկեղեցի եւ նոր մանկամտուր-մանկապարտեզ ունենալու մտադրութեամբ:

«Գ.»-Ինչպէ՛ս կը բնութագրէք թեմի ազգային կեանքը: Միջին Արեւելքէն վերջին տարիներուն գաղթած հայորդիներ որքանո՞վ ներգրաւուած են ազգային-եկեղեցական կեանքին մէջ:

«Թ. Ս. Եպս. Տ.»- Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու Արեւմտեան Թեմը 2023 տարուան ընթացքին, բազմաթիւ ձեռնարկներու ճամբով կը պանծացնէ իր անկախ Վիճակ ըլլալու 50-րդ տարեդարձը: Յայտնենք, որ մինչեւ 1973, ան կը գործէր Արեւելեան Թեմի Ազգ. Առաջնորդարանի հովանիին տակ որպէս մէկ թեմ: Արեւմտեան Թեմ ըսելով մենք կը խօսինք ոչ թէ միաձեւ գաղութի մը կամ ընկերութեան մը մասին, այլ աշխարհի բոլոր շրջաններէն դէպի Լոս Անճելըս եւ Արեւմտեան Ամերիկա փութացած հայ ժողովուրդի տարբեր բեկորներու մոգայիք համայնապատկերին մասին: Սա կը նշանակէ, որ Արեւմտեան Ամերիկայի այսօր ամենէն գունաւոր պատկերը կը ներկայացնէ մեր ազգի գանազան հատուածներու աւանդութիւններուն ու ժողովրդային կերտուածքին, որոնք ի յայտ կու գան եկեղեցւոյ, ազգային կառոյցներու, միութիւններու եւ կազմակերպութեան գործունեութեան ճամբով:

Իբրեւ թեմ՝ միշտ կը փորձենք առաւելագոյնս ներգրաւել մեր ժողովուրդի զաւակները, որոնցմէ շատ-շատեր Միջինարեւելեան գաղութներէն հասած ըլլալով, մեծ մասամբ հայախօս են, այլեւ միութենական կեանքով ապրողներ եւ այս պատճառով ալ աւելի շուտ կը մերուին լոսանճելըսահայութեան կեանքի գանազան օղակներու, միութիւններու եւ կազմակերպութիւններու մէջ: Զակառակ այս իրողութեան, շրջանին մէջ իրողապէս գոյութիւն ունի նաեւ մեծաթիւ գանգուած մը հայորդիներու, որոնք գանազան պատճառներով իրենք զիրենք հեռու կը պահեն Արեւմտեան Ամերիկայի եկեղեցական, ազգային, մշակութային ու միութենական կեանքէն, թէեւ համագաղութային առումով միշտ եղած են նախաձեռնութիւններ՝ ներ-

**Հարցազրույցը վարեց
Չարմիկ Պողիկեան
Շաբ.՝ 19 5**

Սկիզբ՝ էջ 4

գրաւելու հեռու մնացողները, բայց այնպէս կ'երեւի, որ բաւարար չեն եղած այդ փորձերը, որովհետեւ տակաւին մեծ է թիւը հայութեան կեանքին ուղղակի չառնչուող հայ ընտանիքներու եւ անհատ մարդոց:

Տեղին է շեշտել, որ թեմի կեանքը յետ-քովիտեան շրջան թեւակոխելէ ետք աշխուժացած է. ներկայիս, ծխական շրջաններու եւ եկեղեցիներու մէջ արդէն անարգել կը կազմակերպուին համերգներ, որոնց ներկայ կ'ըլլան մեծաթիւ հայեր, կամ Կլենտէյլի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ համալիրին մէջ մօտաւորապէս 6000 հոգի ներկայ եղած էր անցեալ տարուան Ս. Չատկուան տօնին: Մեր ժողովուրդը յաճախ խումներամ բազմութեամբ կը ներկայանայ մեր տօնախմբութիւններուն, որովհետեւ ծարաւը ունի հայկականութեան եւ քրիստոնէական հաւատքի, իսկ մենք տարբեր-տարբեր ձեռնարկներով ու նախաձեռնութիւն-ծրագիրներով ազգային կեանքի մէջ ներգրաւուած կը պահենք մեր ժողովուրդը: Որպէս մեր թեմի ընդհանուր ուղղութիւն՝ մեր մնայուն ճիգն է միասնական ու առողջ մըր-

նորոտի մէջ պահել մեր ծխական համայնքները, ազգային վարժարաններն ու ազգի գաւակները:

Վստահ ենք, որ աներեւելի մեծ թիւ մը հայորդիներու հաղորդ կը մնայ մեր գործունէութեան եւ կ'ամրապնդէ իր կապը եկեղեցւոյ ու ազգային ինքնութեան հետ ընդհանրապէս թեմի «Եկեղեցին Յայկական» հեռատեսիլային կիրակնօրեայ յայտագիրին ու մանաւանդ՝ մեր ջանքերով 2021-ին հաստատուած Ազգ. Առաջնորդարանի նկարագրող, երկլեզու «Կիլիկիա» պաշտօնաթերթին միջոցով, որ կ'ընդգրկէ հոգեւոր, գրական, մշակութային, աշակերտական, մանկապատանեկան, լրատուական եւ գանազան բաժիններ:

«Գ.»-Սուրիոյ պատերազմի տարիներուն, ԱՄՆ-ի Արեւմտեան Թեմը, Ձեր առաջնորդութեան օրերուն նաեւ, նկատառելի աշխատանք տարաւ օժանդակելու սուրիահայութեան, ամբողջու անոր ցաւը եւ զօրակցելու պատմական այս գաղութի գոյերթին: Հակառակ աշխարհագրական հեռաւորութեան, Մեծի Տանն Կիլիկիոյ ԱՄՆ-ի Արեւմտեան Թեմի գաւակները տազնապէցան սուրիահայութեան հետ, զօրավիգ կանգնեցան ու յոյս ներշնչեցին անոր: Արեւմտեան Թեմի Ազգային Առաջնորդարանը ձեւով մը կամուրջ հանդիսացաւ՝ պատերազմի օրերուն Բերիոյ Յայոց Թեմին գաւակներուն դիմագրաւած մարտահրաւերներուն իրազեկ դարձնելով իր ժողովուրդի գաւակները: Սուրիան ցնցած երկրաշարժէն ետք ալ, սրբազան հայր, փութացիք սուրիահայութեան օժանդակութեան աշխատանքի կազմակերպման:

Ձեր կարծիքով, ի՞նչ է եկեղեցւոյ դերը աշխարհագրական տարբեր տարածքներու մէջ ապրող մեր ազգի գաւակներուն մերձեցման մէջ:

«Թ. Ս. Եպս. Տ.»-Եկեղեցին ունի բազմազան առաքելութիւններ, զորս կեանքի կը կոչէ գանազան ձեւերով եւ միջոցներով: Որպէս Արեւմտեան Թեմի Առաջնորդ, ըստ մեզի, Եկեղեցւոյ կատարելիք ու ծաւալելիք մարդասիրական ծառայութիւնները կը գտնուին առաջնակարգ դիրքի վրայ: Այսօր Եկեղեցին հաւատքի տուն, մշակութային կեդրոն եւ հոգեւոր ապրումներու շտեմարան ըլլալուն առընթեր, ո՛չ այնքան ամբողջական կը տեսնենք, եթէ նշեալ գործունէութեանց մէջ ներկայ չեն մարդասիրական ծառայութիւնները, անշուշտ ըստ պայմաններու եւ յարմարութեանց:

Այս հաւատքով է, որ մեր՝ առաջնորդ ընտրութեան առաջին իսկ օրէն, մեզի զօրակից ունենալով Ազգ. Վարչութիւնն ու Կրօնական Ժողովը, գանազան հիմնադրամներ հաստատեցինք, շնորհիւ մեր առատաձեռն բարերարներուն ու անոնց վստահութեան եւ այդ հիմնադրամներուն ճամբով 2020-էն սկսեալ բազմաթիւ զօրակցութիւններ կատարեցինք Արցախի եւ Յայաստանի վերադարձող զինուորներուն, նահատակներու ընտանիքներուն, Լիբանանի նահանգիստի պայթումէն տուժած լիբանանահայութեան եւ քանի մը շաբաթ առաջ երկրաշարժի հարուածներու տակ ինկած սուրիահայութեան: Ահագնադրող երկրաշարժը մենք եւս զգացինք, որովհետեւ այդ պահուն անձնապէս կը գտնուէինք Անթիլիաս, Լիբանան: Անմիջա-

պէս մօտեցանք Վեհափառ Յայրապետին եւ հաւաստիացուցինք, որ անմիջական օգնութիւն կրնանք հասցնել մեր թեմէն դէպի աղէտեալ հայ գաղութ, Բերիոյ Յայոց Թեմին միջոցով հնարաւորինս ամոքելու համար ցնցուած սուրիահայութիւնը:

Քանի մը օր ետք երբ վերադարձանք մեր ծառայութեան կեդրոնը՝ Լոս Անճելըս, անյապաղ կերպով ձեռնարկեցինք հանգանակութեան մը եւ մէկ ամսուան մէջ հաւաքեցինք մօտաւորապէս 250.000 տոլար, որ պարբերաբար կ'առաքենք տազնապահար թեմ: Լիայոյս ենք, որ մեր ժողովուրդի ցաւերն ու տազնապները առաւելագոյն չափով կը մեղմանան, իսկ կարիքներն ու տարրական պահանջները գոհացում կը գտնեն այս նպատակին համար կատարուած այն բարերարութիւններով, զորս մեր ժողովուրդը վստահեցաւ մեզի եւ մենք կը փորձենք տեղ հասցնել:

Յայտնենք նաեւ, որ Սուրիոյ տազնապի առաջին օրերուն, Արեւմտեան Ամերիկայի մէջ գոյացաւ ՍԱՐՖ (SARF) անունով համախմբում մը՝ մեր եկեղեցական, ազգային ու միութենական կառոյցներու զօրակցութեամբ: Մարմինը լայնամասշտապ նուիրահաւաք եւ հանգանակութիւն կատարեց հայ գաղութի գաւակներուն համար, Սուրիոյ դէմ շղթայագերծուած արիւնալի պատերազմի օրերուն, որպէսզի վերականգնին յետ-եղեռնեան մայր գաղութ Յալէպի հայապատկան շէնքերը եւ վնասներ կրած «Տերունի Թեմ»-ի հայութեան տրամադրուի անհրաժեշտ օգնութիւնը:

Իբրեւ վերջին խօսք՝ ուժ եւ կարողութիւն կը մաղթենք ինչպէս Սուրիոյ համայն հայութեան, այդպէս ալ Միջին Արեւելքի մեր բոլոր գաղութներու գաւակներուն: Իմացէ՛ք, որ որպէս հաւաքականութիւն՝ մենք ձեր կողքին ենք: Այս առիթով, որդիական սիրով կը շնորհաւորենք ՆՍՕՏՏ Արամ Ա. Կաթողիկոսի Յալէպին տուած յուսադրական վերջին այցելութիւնը, ինչպէս նաեւ կը կիսենք առաջնորդ ընտրութեան ուրախութիւնը Գերշ. Տ. Մակար Ս. Եպս. Ազգարեանի՝ որպէս Յովուի՝ անձնուրաց ու բարի, յոյժ գնահատելով նաեւ Բերիոյ Յայոց Թեմի «Գանձասար» թերթի հետեւողական աշխատանքն ու իր ժողովուրդին պէս պատնէշի վրայ մնալու տոկունութիւնը: Թող որ Արարողին հսկող աչքը չթաքնուի ձեր բոլորին վրայէն:

«Գ.»-Շնորհակալութիւն, սրբազան հայր: Մեր մաղթանքն է, որ թեմերու ազգային, կրթական, մարդասիրական ծառայութեանց ծիրէն ներս գործակցութիւնը յարաճուն զարգացում ապրի՝ ի նպաստ մեր ազգի գաւակներու բարօրութեան, ապահովութեան եւ բարգաւաճման:

Հարցազրոյցը կ'եզրափակենք Բերիոյ Յայոց Թեմի Առաջնորդ Գերշ. Տեր Մակար Սրբ. Եպս. Ազգարեանի այս առիթով թորգում սըրբազանին մասին հետեւեալ վկայութեամբ.

«Ինծի համար մեծ ուրախութիւն եւ պարծանք է թորգում սրբազանին նման հոգեւորական միաբանակից եղբայր մը ունենալը, որ իր կեանքը սիրայօժար եւ ամբողջական գիտակցութեամբ նուիրաբերած է Աստուծոյ. ինքնընծայում մը, որ կ'իրագործէ ու կ'արժեւորէ եկեղեցւոյ, ազգին ու ժողովուրդին ծառայելու ճամբով ու միջոցաւ: Առաջնորդ եղբայր մը, որ հաւատարիմ է իր եկեղեցականի ու կուսակրօսի կոչումին եւ մանաւանդ՝ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան իր ուխտին, սկզբունքներուն, կառչածութեան եւ առաքելութեան:

Այս առիթով կ'ուզեմ Բերիոյ Յայոց Թեմի Ազգային Իշխանութեան, ժողովականութեան, ժողովուրդին եւ իմ անունով, մեր եզակի շնորհակալութիւնը յայտնել Յիւսիսային Ամերիկայի Արեւմտեան Թեմի Բարեխնամ Առաջնորդ Գերշ. Տ. Թորգոմ Եպս. Տօնոյեանին եւ իր միջոցաւ՝ իր Առաջնորդութիւնը վայելող Ազգային Իշխանութեան ու սիրալիք ժողովուրդին ու բարերարներուն, որոնք Սուրիոյ ամենածանր ու դժուարին պայմաններուն մէջ, - երբ սուրիահայութիւնը եւ մանաւանդ հալէպահայութիւնը տարիներ տեւող կործանարար եւ քանդիչ պատերազմի եւ մօտ անցեալին երկիրը աւերող աղէտալի երկրաշարժին որպէս հետեւանք, գոյութենական պայքար կը մղէր եւ աներեւակայելի կենցաղային, տնտեսական ու ընկերային մարտահրաւերներ, դժուարութիւններ ու տազնապներ կը դիմագրաւէր եւ տակաւին կը դիմագրաւէ, - իրենց կամաւոր եւ առատ նիւթաբարոյական օժանդակութեամբ անմիջական նեցուկ եւ զօրավիգ եղան մեզի եւ տակաւին կը շարունակեն գանազան միջոցներով: Ասիկա կը բխի քրիստոնէական եղբայրասիրութեան խոր հասկացողութենէն, Աստուածաշունչի ուսուցումներու գիտակից կառչածութենէն եւ սիրով գործի դրուած կենդանի հաւատքէն եւ այն համոզումէն՝ «Որ առատօրէն սերմանողը առատօրէն ալ կը հնձէ», «Աւելի երջանկաբեր է տալը, քան առնելը» եւ «Աստուած գուարթառատ կերպով նուիրողը կը սիրէ»: Մենք բարձրօրէն կը գնահատենք մեր հոգեւոր եւ միաբանակից սրբազան առաջնորդ եղբոր քրիստոնէական ու մարդկային վեհագոյն կեցուածքը, որ միշտ պատրաստ է աստուածսիրութենէ մղուած՝ գթաշարժ ըլլալու օգնութեան կարօտ իր եղբայր ու քոյր ազգակիցներուն եւ Գերաշնորհութեան կը մաղթենք օրհնութեամբ, յաջողութեամբ եւ առողջութեամբ լի, բեղուն ու պտղաբեր առաջնորդական տարիներ եւ աստուածահաճ ու Զրիստոսականիք ծառայութիւն»:

ՅԱԿՈՒ ԶՈՒԱՔԵԱՆԻ 75-ԱՄԵԱԿԻՆ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ՄԵԾԱՐԱՆՔԻ ԵՐԵԿՈՅ

Չեփիտ Պապիկյան-Աագեան

Վաստակաշատ մանկավարժ, ուսուցիչ, լեզուաբան, հայագիտության ակնոց նուիրեալ, բանասեր, բարբառագետ, պատմաբան, ազգագրագետ, պատմական գիտություններու դոկտոր՝ Յակոբ Զոլաքեանի 75-ամեակին նուիրուած յոբելեանական հանդիսութիւնը տեղի ունեցաւ Երեւանի մէջ՝ Ամերիկայի Զայ Աւետարանչական Ընկերակցութեան (ԱՅԱԸ) կեդրոնի սրահէն ներս, 18 Մարտի երեկոյեան ժամը 18:00-ին, քեսապցի եւ մուսալեռցի հայրենաբնակ երիտասարդներու կազմակերպութեամբ:

Բացման խօսքէն ետք հանդիսավարներ՝ Վահան Մանճիկեանն ու Դաւար Զալուկեանը տեսերիզի ընկերակցութեամբ ներկայացուցին պրն. Յ. Զոլաքեանի կենսագրականը:

Պրն. Յ. Զոլաքեան Բեսապի մէջ ուսումը ստանալէ ետք, Այնճարի մէջ կը շարունակէ երկրորդական ուսումը եւ Նոյն դպրոցին մէջ կը պաշտօնավարէ տարի մը:

1969-1970 որպէս մասնաւոր ուսանող կը հետեւի Պեյրուի Զայկագեան Գոլէճի Զայագիտական ամպիոնին:

1970-1973 կը հետեւի Երեւանի Պետական համալսարանի բանասիրական ճիւղի հայոց լեզուի եւ գրականութեան դասընթացներուն եւ ինչպէսզէն շրջանը կ'աւարտէ երեք տարուան ընթացքին, ստանալով բանասիրական գիտություններու մագիստրոսի աստիճան ու հայոց լեզուի ու գրականութեան ուսուցիչի որակաւորում:

1973-1976 որպէս ուսուցիչ աշխատած է Այնճարի Զայ Աւետարանականներու երկրորդական, ԶԲԸՄ-ի Պեյրուի Երուանդ Տեմիրճեան վարժարանին եւ Ազգային Սուրեն Խանամիրեան Գոլէճին մէջ:

1968-1969 ապա 1973-1974 խմբագրած է Այնճարի Զայ Աւետարանական Երկրորդական վարժարանի «Շիրակ» պարբերաթերթը:

1976-ին Լիբանանի քաղաքացիական պատերազմի պատճառով կը տեղափոխուի Սուրիա:

1976-2012 որպէս հայերէն լեզուի դասատու պաշտօնավարած է Ազգային Զարեն Եփփէ ճեմարանէն ներս ու խմբագրած անոր «Ծիլեր»

աշակերտական պարբերաթերթը՝ 1976-1988 եւ 1993-1998:

1996-2012 որպէս դասախօս պաշտօնավարած է Զալէպի Զամագալիի Զայագիտական հիմնարկէն ներս:

2002-ին Զ. ԳԱԸ Զնագիտութեան եւ ազգագրութեան ինստիտուտին մէջ պաշտօնավարած է «Անտիոքի Մերձակայ Ռոճի Զովիտի Զայերը» խորագիրով թեզը եւ ստացած պատմական գիտություններու թեկնածուի աստիճան:

2010-ին պարգեւատրուած է Զ. ԳԱԸ վարչապետի պատուոյ յուշամետալով, իսկ 2011-ին Զ. ԳԱԸ նախագահի «Մովսէս Խորենացի» շքանշանով:

2012-էն Սուրիոյ մէջ ծայր առած պատերազմին պատճառով շրջան մը ծննդավայր Գալատրոսեան մնալէ ետք կը տեղափոխուի Զայաստան:

2014-էն որպէս աւագ գիտաշխատող կը սկսի աշխատիլ Զ. ԳԱԸ հնագիտութեան եւ ազգագրութեան ինստիտուտի բանահիւսութեան բաժնի:

2014-2022-էն արեւմտահայերէն կը դասաւանդէ Երեւանի պետական համալսարանի բանասիրական ճիւղի հայոց լեզուի ամպիոնէն ներս:

2014-2019-ին համատեղութեամբ աշխատած է Զ. ԳԱԸ Զրաչեայ Աճառեանի անուան լեզուի ինստիտուտի արեւմտահայերէնի բաժնի:

2016-ին իր «Բեսապ» պատմագագրական ուսումնասիրութեամբ կը պաշտօնավարէ իր ատենախօսութիւնը եւ կը ստանայ պատմական գիտություններու դոկտորի աստիճան:

2021-ին կը ստանձնէ գլխաւոր գիտաշխատողի կոչում:

Պրն. Յ. Զոլաքեանի վաստակը ներկայացուց բանասեր՝ Յակոբ Զոլաքեանի հանգամանօրէն վերծանելով բանասեր, - ուսուցիչի ակնոց աշխատանքը եւ յիշեցնելով որ պրն. Զոլաքեանի դպրոցներու համար պատրաստած Զայոց Լեզուի ու «Անդաստան» դասագիրքերու շարքերէն բացի, ան ունի 8 գիրք նուիրուած բարբառագիտութեան եւ լեզուաբանութեան, սփիւռքագիտութեան վերաբերող 7 գիրք, ուր ուսումնասիրուած է սուրիահայ դպրոցը՝ 2 հատորներով, ինչպէս նաեւ 15 հատոր՝ ազգագրական ու բանահիւսական նիւթերու վերաբերող աշխատանքներ, որոնցմէ ամենէն ծաւալունը Բեսապի նուիրուած եռահատորն է: Ասոնց կողքին ունի շուրջ 40 յօդուած ցրուած տարբեր թերթերու եւ հանդէսներու մէջ:

Մուսա Լերան նուիրուած Նանէ Այնթապեանի մենագէտ ետք, Սալբի Սաղտճեան «Բեսապի Երեք Օրերը» գիրքէն ընթերցեց հատուածներ, որմէ ետք Վրէժ Գլոճեանի «Ահա Մէկը Վերջապէս» յոբելիարին ձօնուած բանաստեղծութիւնը ասմունքեց Պարոյր Այնթապեան:

Օրօրոցայինները որպէս բանահիւսական արժէք իրենց յատուկ տեղը ունին հանդիսութեան ընթացքին, որոնք հրամցուեցան Լուսինէ Օրորուխանեանի հմայիչ ձայնով, որոնցմէ ետք ան կատարեց նաեւ «Կ'երթամ չեմ կայնիր»-ը:

Բեսապի վերջին տեղահանութեան նուիրուած՝ «Բեսապի Երեք Օրերը» գիրքէն հատուածներ ընթերցեց Յակոբ Յակոբի Զոլաքեանը՝ համեմուած Բեսապի բարբառով, որմէ ետք Ա. Գրիգորեանի պատրաստած տեսերիզը ներկայանալով տեղափոխեց Անտիոքի տարածաշրջան՝ Բեսապ եւ Մուսա Լեռ:

Զ. ԳԱԸ-ի Զնագիտութեան եւ Ազգագրութեան ինստիտուտի անունով խօսք առաւ Արսէն Բոբոխեան, որ շնորհաւորելէ ետք Զոլաքեանը, զինք բնութագրեց ըսելով որ «Ան կը մարմնաւորէ երեք կարեւոր կերպարներ, որոնք կ'ամփոփուին երեք բառերու մէջ՝ գիտնականը, ուսուցիչը եւ ազգային գործիչը», որպէս գիտնական կերպարով շատ համեստ, գիտական ժառանգութեամբ այդքան հզօր մարդ, որ մեր ժամանակահատուածին մէջ դժուար կարելի է գտնել:

Ան ըսաւ, որ «Ես կը վախնամ ըսելու որ մեր դարաշրջանի վերջին տասնամեակի պրն. Զոլաքեանը կը պատկանի հայ իրականութեան վերջին դասականներուն թիւին»: Ապա յիշեցուց, որ «թուայնացում գաղղայ ղայս դարուն շատ քիչ են գրողները, որոնք համար գիրքը, տպագրուած հարիւրաւոր էջերը ապրում էին»:

«Պրն. Զոլաքեանի մէջ կայ այն երկրորդ յատկանիշը՝ ուսուցիչը, որ դպրոց մը ձգած է իր ետին: Դպրոցը մեր կարեւոր դժուարութիւններէն է: Մենք դպրոցին մէջ ունինք հանճարներ, բայց չունինք հանճարը շարունակողները»:

Ան նկատել տուաւ որ հանդիսասրահին մէջ համախմբած է տարբեր գօտիներէ եկած մարդիկ, Սփիւռք, հայրենիք, որոնք կը յենուին մտաւորականին վրայ:

Ապա խօսք առաւ պրն. Զոլաքեանի դասընկեր պրն. Մովսէս Զերկէլեանը, որ շեշտը դրաւ աշխատասեր, մշակութասեր անձնավորութեան վրայ, հաստատելով որ տաղանդ ոչինչ է, եթէ չըլլայ աշխատասիրութիւնը:

Ան ըսաւ. «Դրական յատկանիշները կը բխին իր մարդասիրութենէն» եւ Այվազովսկիի օրինակին հետեւողութեամբ ասեցուց. «այնպէս ինչպէս Այվազովսկի ըսած է զինք տեսնելու եկող խումներում հասարակութեան նոյնը պիտի ըսէ Յակոբը»:

«Եթէ մէկը ձեզ մէջ ինծի չափ աշխատասեր ըլլայ, ես ալ վաղը կը ծափահարեմ իրեն»:

Մուսա Լերան Երիտասարդական Թեմի շնորհակալական եւ շնորհաւորական խօսքը ներկայացուց Զեդինէ Պապոյեան: Ապա համաքաղաքացի Փառէն Յովսէփեանը գոհունակութեան իր խօսքը ուղղեց:

«Աշակերտի մը համար չկայ անելի մեծ պատիւ քան մասնակցիլ իր մեծարանքի երեկոյին»:

«Այսօր ոչ մէկ քեսապցի կրնայ չհպարտանալ Բեսապի նուիրուած հատորներով, որոնց մէջ իւրաքանչիւր քեսապցի ինքզինք նախ կը գտնէ, յետոյ Բեսապը»:

Մուսա Լերան Միութեան նախագահ Պերճ Դազարեան քաջառողջութեան եւ քեղմնաւորութեան մաղթանքներէ ետք հրաւիրեց պրն. Զոլաքեանը ստանալու «Մուսա Լեռ» յուշամետալը:

Ապա Զայաստանի Գրողներու Միութեան կողմէ պրն. Պետրոս Տեմիրճեան բոլոր գրողներուն կողմէ յատուկ գիր յանձնեց յոբելեարին:

Ան նշեց, որ պրն. Զոլաքեանը առաջին հերթին բանաստեղծ է, որովհետեւ ան դեռ 1970-ին «Այսպէս Սկսաւ Գարունը» բանաստեղծական ժողովածուն հրատարակած է:

Բեսապցիներու եւ Մուսա Լերան համախմբումին կողմէ բեմ հրաւիրուեցաւ պրն. Յակոբ Զոլաքեան իր սրտի խօսքը ուղղելու:

«Ես երախտապարտ եմ իմ աշակերտներուն, որոնք զիս ուսուցիչ պահեցին, որովհետեւ աշակերտներու մղումով պիտի ստիպես ինքզինքը տալ անելին»:

Ան հանդիսատեսին ուշադրութիւնը հրաւիրեց լեզուի կարեւորութեան վրայ ըսելով, որ մեր լեզուն մեր գրական գտնուող անձագրէն շատ անելին է:

Ապա շեշտելով կրկնեց. «Ես աշակերտներէս սորված եմ շատ բան. բոլորն ալ Սուրիոյ անապատի սերունդի գաւակներն ու թռչուններն էին, որոնք ինծի յիշատակներ կը բերէին եւ ես պարտաւոր կը զգայի ընել անելին՝ հոն, ուր վերածնաւ հայերէնը: Երբեմն հայախօս, արաբախօս, թրքախօս, բարբառախօսներու կը հանդիպէի: Ցեղասպանութիւնը միայն հայրենիքի կորուստ էր, եթէ դպրոցը այդ գիւղերէն դուրս ելաւ ու մարդիկ գաղթեցին ուրիշ աշխարհներ, հոն կատուցեցին դպրոց, եկեղեցի: Սփիւռքի դպրոցը մեզի ցոյց կու տայ հայրենիքի ճամբան, որովհետեւ հոգեւոր մշակոյթին աղքատութիւնը սարսափելի է: Ու հիմա կը խորհիմ՝ Ես ինչ ըրի: Կը դառնամ ու կը նայիմ թէ ինչ ըրի. երեւի ես բան մըն ալ չըրի»:

Պրն. Զոլաքեան իր խօսքը եզրափակելով մէջբերեց համագիւղացի թոփալ Միւսափ Գարիի պատմութեան օրինակը, երբ ցորենն ու գարին զիրար պիտի փոխարինեն ու ըսաւ. «Ես ինչ որ ըրի անհրաժեշտութեան համար ըրի, հոն ո՛չ կաճառ կար, ո՛չ համալսարան: Վախնալով որ այդ բոլորը կրնայ կորսուիլ՝ հաւաքեցի»:

Պրիմալե

ԻՆՔՆՈՒԹԻՒՆ

Մարուշ Երամեան

Շատ կը լսենք այս մասին, ու եթե գիտենք անոր ինչ ըլլալը, յաճախ կը դժուարանանք այդ եզրը բացատրելու, կիրարկելու կամ մեր ամօրեային մէջ ապրելու:

Ինքնութիւնը լեզուն է, կ'ըսենք անմիջապէս ու յետոյ կը մտածենք՝ բայց բոլոր այն երիտասարդները, որոնք իրենց ամօրեան օտար լեզուով մը կ'ապրին, որոնք պայմաններու բերումով կամ պարզապէս ծնւանալով սորված չեն մայրենին, այդ երիտասարդները պէտք է գո՛ւրկ համարել հայու ինքնութենէն, այդ երիտասարդները, որոնք յաճախ այնքան մեծ աշխատանք կը տանին ազգային կեանքէն ներս:

Եթէ ոչ լեզուն, ուրեմն՝ ի՞նչ:

Այս հարցումը երկար շրջան մը կը մտահոգէր զիս, երբ համագումարի մը ընթացքին հանդիպեցայ ԱՄՆ-էն հրաւիրուած դոկտոր-փրոֆէսորի մը, եւ առիթը յարմար տեսնելով, սուրճի գաւաթի մը շուրջ զիս մտահոգող այս հարցը տուի իրեն:

Լռեց. կարծես բնաւ չէր մտածած այդ մասին: Շատ երկար լռեց: Եւ յետոյ ինչ որ ըսաւ, անկեղծօրէն զիս բաւական գօրաւոր կերպով ցնցեց.

«Գիտէ՞ք, պէտք է խտելական անձեր ունենանք, role models, որոնք նայի մեր երիտասարդութիւնը, ինչպէս օրինակ Քիմ Զարտաշեանը...»:

Թերեւս պէտք է մենք՝ Միջին Արեւելք ծնած-մեծցած եւ այս շրջաններէն դէպի արեւմուտք գաղթած հայերս, մանաւանդ մեզ մէ երիտասարդները, մենք պէտք է մտածենք այս հարցումին մասին, պատասխաններ գտնենք եւ իրենց ներկայացնենք: Թերեւս այդ պարագային, երբ մէկը նման հարցում տայ, միայն Քիմ Զարտաշեան չէ որ կը յիշուի:

Շրջան մը ետք երիտասարդ մը՝ Արա Գ. Երամեան, այս հարցումով հարցախոյզ մը ըրած էր դիմատետրի իր էջերուն: Հարցումը հետեւեալն էր.

«Ենթադրենք թէ բարեկամ մը ունիք թոմաս անունով, որ ոչ ծնած է եւ ոչ ալ մեծցած Հայաստանի մէջ, այլ ամբողջովին այլ երկրի մը մէջ:

Թոմաս հետեւեալ պայմաններէն քանի՞ն պէտք է ամբողջացնէ, որ, ըստ ձեզի, հայ համարուի.

Թոմասին երկու ծնողներն ալ հայ են:

Ծնողներէն գոնէ մէկը հայ է:

Հայերէն կը խօսի:

Իր մականունը եան-ով կամ յան-ով կը վերջանայ:

Հայկական քաղաքացիութիւն եւ անցագիր ունի:

Բոլոր վերի պայմանները:

Մեր հարցումին պատճառը այն է, որ կ'ուզենք հայ ըլլալու «չափելի պայմանները» գիտնալ, որպէսզի տուեալ անձը Սփիւռքի մարդահամարին մէջ կարելի ըլլայ նկատի առնել»:

Յստակ դրուած հարցումին դիմաց յաճախ շեղումներ եղած էին, մարդիկ յաճախ զգացական գեղումներով պատասխաններ էին, եւ, ինչպէս միշտ եւ ամէն նիւթի մէջ, հայերս չէինք կրցած յստակ պայմաններու, գոնէ երկու պայմանի շուրջ բոլորս համաձայն ըլլալ:

Հարցախոյզին մասնակցող 71 անձերէն 4-ը ըսեր էին՝ «Հայ կը համարուի ան, որ հայու պէս կը զգայ»:

Այս վերջինը ինծի տխուր դէպք մը յիշեցուց.

Երկրորդականի երկրորդ կարգի աշակերտներէն մէկը, որ դժուարութիւն ուներ հայերէնի բոլոր նիւթերուն մէջ, սկսելով խօսելէն, մինչեւ սահուն կարդալ (ալ չէ՛մ խօսիր սահուն արտայայտուելու մասին), օր մը, երբ կը խօսէի հայ ըլլալու հպարտութեան մասին եւ կը թուէի համոզիչ պատճառներ, ամբողջ համոզումով ըսաւ.

– Օրիորդ, շա՛տ կ'ուզեմ հայու պէս զգալ, բայց ... չեմ զգար ...

Իր մասին գաղափար չունէի. ենթադրեցի, որ մայրը օտար է, որ չէ կրցած իրեն փոխանցել «հայու ապրումը»: Բայց տեսայ որ իր երկու ծնողներն ալ հայ են:

Ո՞վ է այստեղ յանցաւորը, որ այդ պատանին «հայու պէս չի զգար», թէն «շա՛տ կ'ուզէ»:

Քանի մը օր առաջ աշխատանքիս ընթացքին հիւրընկալեցի ԱՄՆ-էն եկած միջին տարիքի գոյգ մը. գրոյցի ընթացքին տիկինը խօսելով իր աշխատանքին մասին ըսաւ.

«Մեր գլխաւոր նպատակը հայապահպանումն է»:

– Ինչպէ՞ս կ'ընէք ատիկա, – հարցուցի:

Ինք եւս պահ մը մտածեց –բայց ոչ փրոֆէսորին չափ երկար պահ մը յետոյ ըսաւ.

– Մեզի համար կարեւոր է որ պատանին շատ շփում ունենայ այլ հայերու հետ եւ գօրաւոր կերպով կապուի Հայաստանի:

Իրիկունը ես է որ շատ երկար մտածեցի. Արեւմուտքի տարբեր երկիրներուն մէջ ապրող մեր հայրենակիցները իրապէ՛ս չեն գիտեր մայրենի լեզուն դերը, չէ՛ն գիտեր թէ լեզուն որքա՛ն անանդութիւն եւ բարք կը կրէ իր մէջ:

«Յանցաւորը իրենք չեն, այլ միջավայրը, ժամանակը, կեանքը ինք...» կ'ըսեր այլ բարեկամ մը:

Իսկ Րաֆֆի Զիլինկիրեան գրեր էր.

«Եթէ Սփիւռքին արեւմտահայ ուսուցիչ, դպիր, մտաւորական, միութենական գործիչ, տնօրէն, քաղաքական գործիչ, վարդապետ, հովիւ, դէկավար տարր պէտք է հասցնել, ապա՝ պէտք է ամէն գնով պահել հայութիւնը Լիբանանի եւ Սուրիոյ մէջ»:

Բայց եկէք պահ մը մտածենք՝ ինչո՞վ պիտի պահենք. գոնէ վերջին 25 տարիներուն (կրնամ ըսել՝ վերջին կէս դարուն՝ Պէրիոթի պատերազմէն ի վեր) դէպքերը բնաւ դիւրին չեղան Սուրիոյ եւ Լիբանանի համար, ուր կը գտնուի մեր հայկական տարրական դպրոցներուն մեծամասնութիւնը, եւ որ ընդհանրապէս իր նիւթական ապահովութիւնը կը ստանայ ... Արեւմուտքէն, անկեղծ ըլլալու համար՝ ԱՄՆ-էն: Եթէ այս վերջինը անելի քան տասնամեակէ մը ի վեր դադրած է հաւատք ընծայել հայերէնին, հետեւաբար անկարելի կը գտնէ հայ դպրոցը եւ անոր համար այդքա՛ն դրամ «թափելը», ուրեմն ի՞նչ պիտի ըլլայ մեր դպրոցներուն ճակատագիրը...

Զիլինկիրեան կը շարունակէ՝ «Երոսյան եւ Ամերիկան տակաւին հեռու են նոյն որակի ատակ տարրեր պատրաստելէ»:

Հեռու են, որովհետեւ կորսնցուցած են իրենց հաւատքը մեր լեզուին հանդէպ, որ հոս, Սփիւռքի մէջ մեր ամէնէն հաստատուն հողն էր:

Այսօր չէ՛:

Տխրութեամբ այս բոլորը կը գրեմ, միաժամանակ կը զգամ գոհունակութիւնը արդուր գրոյց մը վարած ըլլալու, լռութեամբ, անելի ճիշդը՝ գիրով ընթացող գրոյց մը՝ ԶՐՈՒՅԱԳՐՈՒԹԻՒՆ մը վարելու հեռու-հեռաւոր, բայց նոյն մտահոգութիւններէն տառապող բարեկամներու հետ: Այսօր, երբ նոյն ալիքին վրայ շնչող գրուցակիցներ գտնելը ոչ միայն դժուար, գրեթէ անկարելի է, նման գրուցագրութիւն, հակառակ իր ծանր նիւթին, զիս յոյսով կը լցնէ:

Զիս յոյսով կը լցնէ Սուրիոյ եւ Լիբանանի հայութիւնը, մանաւանդ հալէպահայութիւնը, որ հակառակ իր կրած բազմապիսի տառապանքներուն, կը շարունակէ հայօրէն ապրիլ, հայերէնով ապրիլ, պարզապէս որովհետեւ կը շարունակէ հաւատալ, թէ ա՛յդ է մեզի համար ապրելու լաւագոյն կերպը, թերեւս՝ միակը:

«ԳԱՆՁԱՍԱՐ»

ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹԻ ԱՆՁՆԱԿԱԶՄ

Խմբագիր՝ Չարմիկ Զիլվաբոջեան-Պողիկեան
Սրբագրիչներ՝ Նուշիկ Սողոյեան-Առաքելեան
Վեհան Պարսումեան
Ձեւաւորող՝ Յովսէփ Զալոյեան
Գրաշար՝ Անի Թոփալեան-Սարուխան
Վրաբերէն լուրերու թարգմանիչ՝ Մարեն Պապեան-Աղայեկեան
Կայքէջի պատասխանատու՝ Աւօ Պողոսեան
Լուրերու պատասխանատու՝ Լուսին Ապաճեան-Զիլվաբոջեան
Հաշուապահ՝ Յովիկ Պարսումեան 0957 953 811

- Ծանուցողներէն եւ աշխատակիցներէն կը խնդրուի ծանուցումներն ու յօդուածները խմբագրատուն ուղարկել ամէնէն ուշը երկուշաբթի օրերը:
- Նախընտրելի է յօդուածներն ու թղթակցութիւնները ուղարկել գրաշարուած:
- Խմբագրատուն ուղարկուած նիւթերը, հրատարակուին կամ ոչ, չեն վերադարձուիր:
- Խմբագրութեան վերապահուած է ստացուած յօդուածներու հրատարակելու կամ չհրատարակելու որոշումը:
- Ձեր ծանուցումներն ու յայտարարութիւնները կարելի է հրապարակել «Գանձասար»-ի տպագիր տարբերակին եւ կայքէջին միջոցով, կապ հաստատելով թերթիս հաշուապահին հետ:

ՍԻՐՏԸ ՈՒ ՍՐՏԻԿԸ

Աննա Գոստյան

Սիրտը մարդուն մարմինն մեջ մկանային օրկան մըն է, որ արիւնը կ'արտամղէ դէպի մեր մարմնի բջիջները՝ մատակարարելով սնունդ եւ թթուածին: Այսպէս կ'ըսեն գիտնականներն ու բժիշկները սիրտին մասին:

Սիրտը սիրոյ եւ երջանկութեան աղբիւրն է: Ան անսահման սէր կը պարգեւէ իր շրջապատին: «Սիրտը անհրաժեշտ է սիրելու համար, իսկ սէրը՝ կեանքը գեղեցկացնելու», կ'ըսեն դրական մտածողներն ու զգացապաշտները:

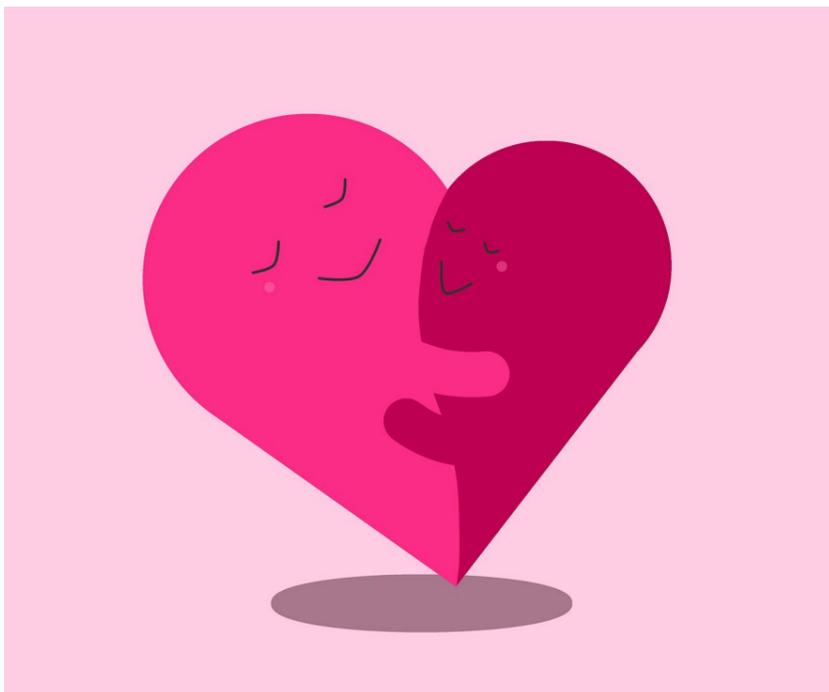
«Առանց սիրոյ չեմ կրնար ապրիլ», կ'ըսէ սիրահարը:

«Սէրն ու սիրելը սոսկ բառեր են, որոնք քնացած են բառարաններու մէջ: Իսկական սէրը միայն երեւակայական հեքիաթներուն մէջ գոյութիւն ունի», կ'ըսէ յուսախաբ մը:

Իսկ բանաստեղծներուն ներշնչման աղբիւրը սերն է: Անոնք բանաստեղծութիւններով կը փառաբանեն սիրելին, կ'երգեն սիրոյ ցաւն ու տառապանքը:

Կարգ մը փիլիսոփաներ արհամարհելով սիրոյ զօրութիւնը տիեզերքին մէջ, կը փորձեն փաստել, թէ միտքն է իշխողը. հետեւաբար մարդիկ իրենց գիտելիքներուն եւ փորձառութեան հիման վրայ պետք է առնեն իրենց որոշումները, ոչ թէ ականջ տալով իրենց զգացումներուն:

Արդարեւ, «սիրտ» եզրոյթը ունի զանազան սահմանումներ: Անոր իմաստը կը փոխուի տեղէ տեղ, ժամանակէ ժամանակ, անձէ անձ:

Այսքանը սիրտին մասին, իսկ սրտի՞կը... գիտե՞ք, թէ սիրտը ինչպէ՛ս վերածուեցաւ սրտիկի: «Իկ» մասնիկը անելցնելով չեղաւ միայն այս անցումը:

Բնականաբար մեզ մէ իւրաքանչիւրը ուշ կամ կանուխ կ'իյնայ սիրոյ արկածախնդրութեան մէջ, սրտիկին պարագան տարբեր էր սակայն:

Սիրտին ուշադրութիւնը գրաւեց մէկը, սիրտը այնքան սիրեց, որ իրմէ մեծ մաս մը նուիրելով վերածուեցաւ սրտիկի: Շրջան մը վերջ, սիրելեանը կտրտելով սրտիկը եւ արհամարհելով անոր գոհաբերութիւնը հեռացաւ անկէ: Սրտիկը կիսատ մնաց:

Ժամանակի ընթացքին մարմնի միւս անդամներն ու օրկանները եւ մանաւանդ խելքը փորձեցին օգնել սրտիկին՝ անոր համոզելով, որ սրտիկը շա՛տ զօրաւոր է, հետեւաբար պետք է սորվի իր սխալներէն, չվստահի ուրիշին եւ այլեւս հաւատայ, որ սիրտը պարզապէս օրկան մըն է, ո՛չ անելի, ո՛չ պակաս:

Սակայն սրտիկը մինչեւ օրս կը սպասէ անոր, որուն սիրով պիտի ամբողջացնէ իր գոյութիւնը եւ կրկին վերադառնայ սիրային աշխարհ. աշխարհ մը, ուր այնքան ուրախ էր, որ իր բաբայիւնը մեղեդիի վերածուած էր:

www.kantsasar.com
www.kantsasar.com
www.kantsasar.com

ՊԱՏԱՆԵԿԱՆ ԱՆԿԻՒՆ

ԱԾԱԿԵՐՏ ՄՆԱԸ

Արամ Աստարճեան

Մեծ ուրախութեամբ ստացայ Կիրակոսեայ դպրոցի վկայականս: 10 տարիներու հունձքը քաղեցի: Երախտապարտ եմ կրօնական ոգի ներշնչող, մեզ դաստիարակող անխոնջ ուսուցչուհիներուն, որոնց աչալուրջ հրակողութեամբ լսեցինք կրօնական պատմութիւններ, սորվեցանք շարականներ եւ սաղմոսներ: Շնորհակալ ենք, որ մեր մէջ ցանեցիք Տիրոջ ջերմ սէրը, հաւատքը, յոյսը, ներողամտութիւնն ու անկեղծութիւնը: Խորին շնորհակալութիւն մեր շատ սիրելի արժանապատիւ Տ. Չարեհ քահանայ Շաքարեանին, որ ոչ մէկ ճիգ խնայեց լաւագոյն ձեւով մեզ դաստիարակելու համար, ինչպէս նաեւ պտոյտներ եւ այցելութիւններ կազմակերպեց: Աւարտական տպաւորիչ հանդեսով մը բեմ բարձրացանք ու մեր ծիրքերն ու շնորհները ներկայացուցինք հանդիսատեսներուն: Հանդեսի ընթացքին մեծապէս ոգեւորուեցանք Գերաշնորհ Տեր Մակար Սրբ. Եպս. Ազգարեանի ներկայութեամբ: Ան մեծ հաճոյքով մասնակից դարձաւ մեր արտասանած սաղմոսներուն, երգած շարականներուն, իսկ երբ իր սրտի խօսքը ուղղեց, շատ տպաւորիչ օրինակ մը տուաւ իր աշակերտական տարիներէն, երբ վեհափառ հայրը իրենց այցելելով ըսած էր. «Որքան ալ վկայականներ ստանաք, մի՛ ըսէք գիտեմ, այլ աշակերտեցէ՛ք, միշտ սորվեցէ՛ք, ապա սորվեցուցէ՛ք, եւ երբ կ'ուզէք լաւ մարդ ըլլալ, ըսէք կ'ուզեմ աշակերտ ըլլալ»:

Կը խոստանամ լաւ աշակերտ ըլլալ, սորվիլ եւ սորվեցնել ուրիշներուն:

ԸՆԹԵՐՅՈՒՄԻ ՀԱՃՈՅՔԸ

Արամ Կիւտալեան

Ընթերցումներս մեկուն ընթացքին ծանօթացայ գրող Արամ Հայկազին: Ան ծնած է Շապին Գարահիսար: Բուն անունն է Արամ Արսէն Զեքեմեան:

Ան 21 տարեկանին ԱՄՆ գաղթելով կը սկսի գրել եւ հրատարակել իր յուշերը այն ջարդերուն մասին, որոնց զոհ գացած էին իր հայրն ու եղբայրները (որոնցմէ իրմէ երկու տարի մեծ եղբոր՝ Հայկազին անունը ժառանգած է իբրեւ իր գրական անունը):

Չուարթախոհութեան զգացումը, որ տիրապետող է իր պատմութեանը մէջ, նոր եւ թարմ շունչ մը տուած է սփիւռքահայ գրականութեան:

Ներկայիս կը կարդամ անոր «Երջանկութիւն» գիրքը: Ամեն անգամ ընթերցելէ ետք կ'անդրադառնամ, որ նոր դաս մը քաղած եմ ու ըմբռնած երջանկութեան կարեւորութիւնը: Թէ որքա՛ն դիւրին է կեանքը լիացնել ուրախ դէպքերով, ապրիլ բարօր կեանք մը ու վայելել իւրաքանչիւր պահ:

Գիրքին առաջին բաժինին մէջ ուշագրաւ հեքիաթ մը յուզեց զիս. Անցորդ մը, անծանօթ գիւղի մը մէջ կ'երթայ կայարանին մօտ գըտնուող գերեզմանատունը: Կարդալով դամբանաքարերուն արձանագրութիւնները կ'ապշի, տեսնելով, որ այդ գիւղի մարդիկ շատ կարճ կ'ապրին... երկու տարի, չորս տարի, ութ շաբաթ, չորս օր եւ այլն: Բացատրութիւն մը գտնելու ակնկալութեամբ կը հարցուփորձէ գերեզմանապահը: Ան կը պատասխանէ, թէ քարերուն վրայ արձանագրուած օրերուն կամ տարիներուն թիւը որեւէ կապ չունի քարերուն տակ պառկած յաւիտեակական քունով նընջողներուն տարիքին հետ: Այդ թիւերը մեռնողներուն ապրած երջանկի օրերուն ընդհանուր գումարը կը ներկայացնեն:

Ուրեմս, եկէ՛ք իւրաքանչիւր օր որ կ'ապրինք, ապրինք ուրախ, որովհետեւ գերեզմանի քարին վրայ արձանագրուած թիւը պիտի ներկայացնէ մեր ապրած ուրախ օրերը՝ մեր իսկական տարիքը:

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԲ ՆՅԴ ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹ «ԴՐՕՇԱԿ» 2023-Ի ԵՐՐՈՐԴ ՆԱՄԱՐԸ

«Դրոշակ»-ի այս ամսուան համարը համացանցի իր էջին վրայ է արդեն Պաշտոնաթերթի մարտեան համարը կը յատկանշուի կիւթերու բազմազանութեամբ, որոնց շարքին գերիշխողը, բնականաբար, Հայաստան-Արցախէն է՝ իր ներկայ հիմնահարցերով ու տագնապներով: Նոր համարի առաջնորդը յօդուածը այս անգամ կ'անդրադառնայ Հայաստանի իշխանութիւններու ներհայաստանեան գործունէութեան, իշխողներու խօսքին ու գործին անհամապատասխանութեան:

Քաղաքագետներ Հրանդ Մելիք-Շահնազարեան եւ Սարգիս Սարգսեան կ'անդրադառնան Արցախի շուրջ տեղի ունեցող իրադարձութիւններուն վերլուծելով մասնակից եւ շահագրգիռ արտաքին ուժերու դիրքորոշումները:

Արցախէն լրագրող Տաթևիկ Աղաջանեան «Դրոշակ»-ի ընթերցողներուն կը ներկայացնէ երեք ամիսէն աւելի երկարող շրջափակման պայմաններուն մէջ Արցախի գոյատեւումը, արցախցիներուն կեանքն ու կենցաղը:

Պատմաբան, քաղաքագետ Վահէ Սարգսեան մանրամասնօրէն կը ներկայացնէ վերջերս Վրաստանի ներքաղաքական կեանքին մէջ տեղի ունեցող լայնեղծումը, անոր դրդապատճառները, արտաքին ու ներքին ազդակները: Կը կարծենք, որ ընթացողը կարողաւ այս սիւթը, ամբողջական ու բաւարար պատկերացում կը կազմէ տեղի ունեցածին շուրջ, ինչպէս նաեւ կը հասկնայ, թէ անոնք եւ անոնց հաւանական արագացումները ինչպիսի՞ անմիջական ազդեցութիւն կրնան ունենալ Հայաստանի համար:

Արեւելագետներ Լիանա Պետրոսեանն ու Տիգրան Չանդոյեանը կը ներկայացնեն Թուրքիոյ մէջ տեղի ունեցած երկրաշարժին հետեւանքները, ինչպէս եւ բնական այս աղետին հաւանական ազդեցութիւնը Թուրքիոյ քաղաքական ապագայ գարգացումներուն վրայ:

Մարտ ամիսը հայ ժողովուրդին համար կը դառնայ յիշատակելի՝ խորհրդանշական իմաստ ներկայացնող՝ 15 Մարտ 1921-ին տեղի ունեցած Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան լաւագոյն մարտիկներէն, վրիժառուներէն մէկուն՝ Սողոմոն Թեղիբեանին ձեռքով Հայոց Յեղասպանութեան գլխաւոր պատասխանատուներէն մէկուն՝ Թալէաթ Փաշայի ոչնչացման գոր-

ծողութիւնը: Հայոց մեծ հատուցման «Նեմեսիս» ծրագիրին կ'անդրադառնան բանասէր Մարիամ Յովսէփեանն ու պատմաբան Անի Մելքոնեանը:

Բանասիրական գիտութիւններու դոկտոր Մարգարիտա Խաչատրեան հետաքրքրական վերլուծութիւն կը ներկայացնէ Նախկին

քանատահայ ներկայ հայաստանցի Մարգար Շարապխանեանի «Դարձ Դեպի Հայրենիք» յուշագրական բնոյթի գիրքին մասին: Էջ առ էջ Մարգար Շարապխանեանի տպաւորութիւններու եւ ընդհանրացումներու ուղիքն անցնելով, յօդուածին հեղինակը գիրքի հեղինակին հետ կարծեք կը շարունակէ խորհրդածել հայոց հայրենիքին, անոր ժողովուրդի առօրեային, վարքին ու մտածումներուն մասին:

Ընթերցողին հետ «Դրոշակ»-ի բարեկամ Վրեժ-Արմէնի «ընկերական գրոյցի» հերթական թեման կուսակցութիւն երեւոյթն է, անոր իմաստն ու առաքելութիւնը: Իր այս գրոյցը սփիւռքահայ գրողը, խմբագիրն ու հրապարակախօսը կ'աւարտէ հետեւեալ արձանագրութեամբ:

«Հայ ազգային կուսակցութիւնները իրենց գործելակերպի ու գաղափարականի տարբերութիւններով հանդերձ՝ նոյն ազգին գերագոյն նպատակին՝ գոյապահպանման ու զարգացման կը ծառայեն: Անոնք մնայուն գործակիցներ են, ըլլալու են, պիտի ըլլան միշտ: Այլապէս ոչ հայ կրնան համարուիլ, ոչ ալ՝ ազգային»:

«Դրոշակի» 2023-ի երրորդ համարին մէջ կան հետաքրքրական այլ յօդուածներ եւս, որոնց կարելի է ծանօթանալ մուտք գործելով ՀՅԴ պաշտոնաթերթի կայքէջ:

ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԱԿԱՆ... Սկիզբ՝ էջ 12

կը փոխակերպէ», աւելցուց սրբազան հայրը:

Երկրորդ պայմանը մատնանշելով, Մակար սրբազան յայտնեց, որ խաչը առնել կը նշանակէ Աստուծոյ պատուիրաններուն եւ քրիստոնեական հաւատքին կառչած մնալու սիրոյն յօժարակամ տառապիլ եւ զոհողութիւն յանձն առնել: Խաչը կամաւոր ենթակայութեան եւ խոնարհութեան նշանն է: Ուստի Զրիստոսով խաչը առնել եւ Իրէն հետեւիլ կը նշանակէ Զրիստոսի հետ նոյնանալ եւ Իր օրինակով անվերապահ սեր ցուցաբերել, անձնդիր զոհողութիւն կրել եւ անշահախնդիր ծառայութիւն մատուցել ուրիշներուն բարիքին համար:

Այս առիթով, սրբազան հայրը շնորհաւորեց Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ քահանայ հայրերը, թաղական խորհուրդը, տիկնաց յանձնախումբը, արքատախնամ կազմը, դպրապետը, դպրաց դասը եւ անոր վարչութիւնը, հոգեւոր լսարանի յանձնախումբը, քարոզչական յանձնախումբը եւ եկեղեցւոյ շուրջ համախմբուած ժողովուրդը, հայցելով Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչի բարեխօսութիւնը սուրիախայութեան եւ ողջ հայութեան բարօրութեան համար:

Աւարտին տեղի ունեցաւ Հոգեհանգստեան արարողութիւն, ննջեցեալներու հոգիներուն խաղաղութեան համար:

Պատարագէն ետք, սրբազան հայրը օրհնեց եւ բացումը կատարեց տիկնաց յանձնախումբին բարեսիրական նպատակով կազմակերպած ճաշի վաճառքին, եկեղեցւոյ շրջափակէն ներս:

Այնուհետեւ, Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ մեծ ընտանիքը յիշատակեց առաջնորդ սրբազան հօր տարեդարձը: Եկեղեցւոյ դահլիճէն ներս տեղի ունեցաւ կարկանդակի հատում: Մտերմիկ մթնոլորտի մէջ ընթացող հանդիպումին, թաղական խորհուրդի ատենապետ Մանուկ Զեօշկերեան բարի գալուստ մաղթեց սրբազան հօր եւ եկեղեցւոյ մեծ ընտանիքին անուսով առողջութեամբ ու արեւշատութեամբ լեցուն երկար տարիներու ծառայութիւն մաղթեց անոր:

Սրբազան հայրը իր հայրական օրհնութիւնները տուաւ եկեղեցւոյ մեծ ընտանիքի անդամներուն եւ գնահատեց անոնց եկեղեցանուէր ծառայութիւնը, հրաւիրելով, որ անոնք Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչի օրինակին հետեւելով, նուիրուածութեամբ եւ սիրով շարունակեն ծաղկեցնել եկեղեցին:

ՍՐԲԱԶԱՆ ՀԱՅՐԸ... Սկիզբ՝ էջ 12

ցաւ փոքրիկներուն հետ եւ անոնց հետ գրուցելով իր հայրական օրհնութիւնները տուաւ: Ապա, այցելելով արխիւային բաժին, Սրբազան Հայրը մօտէն ծանօթացաւ ընկերուհիներուն կատարած արխիւային բժայնդիր աշխատանքին եւ գնահատեց միութեան պատմութիւնը կորուստէ փրկող անոնց յոյժ կարե-

ւոր առաքելութիւնը:

Հինգերորդ յարկ բարձրանալով, Սրբազան Հայրը այցելեց ՍՕ Խաչի «Նայիրի» մասնաճիւղի գրասենեակ, ուր դիմաւորուեցաւ մասնաճիւղի վարչութեան կողմէ: Ան հետաքրքրուեցաւ 7000 գիրք պարունակող մասնաճիւղի գրադարանով, իր ուրախութիւնը յայտնեց եւ բարեյաջող գործունէութիւն մաղթեց ծառայատէր անդամուհիներուն: Սրբազան Հայրը օրհնեց եւ գնահատեց քաղցրաւենիի եւ «Շիրակ» պաշարի յանձնախումբերու ընկերուհիները, որոնք բժայնդիր եւ մաքուր աշխատանքով լաւագոյնը կը ներկայացնեն հանրութեան:

ՍՕ Խաչի Շրջ. Վարչութեան գրասենեակ այցելելով, Սրբազան Հայրը իրազեկ դարձաւ Շրջ. Վարչութեան գլխաւորութեամբ յառաջ տարուած ազգանուէր եւ բարեսիրական բազմաբնոյթ աշխատանքներուն, ինչպէս նաեւ այցելեց գործավարութեան սենեակ եւ գնահատեց գործավարներուն հետեւողական եւ բժայնդիր աշխատանքը:

ՍՕ Խաչի Շրջ. Վարչութեան ատենապետ Սիրան Աւրանեան-Ամպարճեան շնորհակալութիւն յայտնեց Սրբազան Հօր՝ իր քաջալերական այցելութեան համար եւ այս առիթով ՍՕ Խաչի ուշամատեանը նուիրեց անոր, մաղթելով, որ իր հայրական հովանիին ներքոյ Բերիոյ Հայոց Թեմը իր բոլոր մարմիններով եւ միութիւններով առաւել ծաղկի եւ պայծառանայ:

Սրբազան Հայրը իր հայրական օրհնութիւնները տալով հաստատեց, որ ՍՕ Խաչի անդամուհիները՝ նուիրումով, մեծ սիրով, զոհողութեամբ, բարձր մակարդակի նախանձախնդրութեան ոգիով, պատասխանատուութեան գիտակցութեամբ եւ կազմակերպուած աշխատանքով, մեղուներու նման լծուած են ծառայութեան եւ իւրաքանչիւրը ամեն գնով կը փորձէ իր ուսերուն դրուած պարտականութիւնն ու առաքելութիւնը ի կատար ածել՝ ի փառս Աստուծոյ եւ ի պայծառութիւն մեր մշակոյթին, ազգին եւ ժողովուրդին:

Այնուհետեւ, Սրբազան Հայրը այցելեց Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ կից գտնուող Ազգ. Պատըսպարան, ուր ջերմապէս դիմաւորուեցաւ յանձնախումբին կողմէ, գնահատեց անոնց ցուցաբերած հոգատարութիւնը պատասպարեալ մեր զաւակներուն: Ան օրհնեց պատըսպարեալները եւ արեւշատ ու բարեյաջող օրեր մաղթեց անոնց: Վերջապէս, ան այցելեց «Փեթակ» խոհանոց, օրհնեց եւ գնահատեց յանձնախումբը եւ համեղ կերակրատեսակներ պատրաստող ընկերուհիները, որոնք մեծ սիրով եւ նուիրուածութեամբ կը կատարեն իրենց վստահուած գործը:

Սրբազան Հայրը ուրախութեամբ եւ հոգեկան ցնծութեամբ գնահատեց եւ շնորհաւորեց ՍՕ Խաչի անդամուհիները, որոնք հակառակ բոլոր դժուարութիւններուն նուիրաբար կը գործեն՝ մեր ազգային արժէքները պահպանելու եւ զանազան ծառայութիւններով ժողովուրդի զաւակներուն նեցունկ կանգնելու համար:

ԻՆՉ ԿՐՄԵՆ ԱՍՏՂԵՐԸ

Խոյ
Անհրաժեշտ է, որ անհմաստ բաներով ձեր ժամանակը չվատնեք, օգնեցե՛ք ձեր նմաններուն եւ բարի գործերով արժեւորեցե՛ք ձեր կեանքը:

Ցուլ
Անձանօթ մարդոց հետ ճամբորդութիւն մը նախատեսուած է ձեզի: Անոնք յետագային ձեր ընկերները պիտի դառնան: Լաւատեսութեամբ վարուեցե՛ք:

Երկուորեակ
Դուք չէք վախնար դժուարութիւններէ: Լաւատես եք եւ բոլոր խընդիրներուն լուծումները դիւրութեամբ կը գտնեք: Շաբաթը լի է անակնկալներով:

Խեցգետին
Լաւ է, չյետածգել ձեր գործերը: Փոքր վեճեր պիտի ունենաք ձեր ընտանիքի անդամներուն հետ: Ծիշող որոշումներ պիտի կայացնեք եւ գնահատուիք:

Առիծ
Անհրաժեշտ է լաւ մտածել որեւէ որոշում անելէ առաջ: Ձեր առողջութեան հոգ տարե՛ք եւ փորձեցե՛ք մանր-մունր հարցերով չանհանգստանալ:

Կոյս
Դուք մարդոց վստահութիւնը շահած եք: Փորձեցե՛ք խուսափիլ հարցերէ: Ձեր գործերը կարգով ու կանոնով կատարեցե՛ք եւ պիտի յաջողիք:

Կշիռք
Ձեր անձնական կեանքը պիտի աշխուժանայ անսպասելի ձեւով: Մեծ պարգեւի մը պիտի արժանանաք եւ հրճուիք:

Կարիճ
Անդին շարունակեցե՛ք ձեր գաղափարները եւ խուսափեցե՛ք վրէժխնդրութենէ: Մօտ ատենէն նոր ընկերոջ մը ծանօթութիւնը պիտի խրախուսէ ձեզի:

Աղէնաւոր
Գումար խնայելը անհրաժեշտ է: Ձեր ծրագիրներուն մասին մի՛ պատմեք ձեր շուրջիներուն: Շաբաթը բարի է:

Այծեղջիւր
Յաջողութեան բանալին պիտի գտնեք վերջապէս: Դրական փոփոխութիւններ պիտի ունենաք ձեր կեանքին մէջ, երկար սպասումէ ետք:

Ձրիս
Դուք միշտ կը փորձեք լաւագոյնը ցուցաբերել ձեր շուրջիներուն: Յաջողութեան պիտի հասնիք երկար տառապանքէ ետք: Ձեր ջանքերը մի՛ խնայեք երբեք:

Ձուկ
Մտերիմ ընկերներու աջակցութիւնը պիտի վայելեք ձեր գործին մէջ: Հաճելի իրադարձութիւններ ալ պիտի ունենաք եւ օգտակար գործեր կատարեք:

ԾԱՂԿԱԶԱՐԴԻ ՏՕՆԻՆ ԱՌՆՉՈՒՐ ՍՈՎՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հայ Առաքելական եկեղեցին, Աւագ Շաբաթ օրը, Սուրբ Յարութեան տօնէն շաբաթ մը առաջ կը տօնէ Ծաղկազարդը, որպէս խորհրդանշէ Զրիստոսի Երուսաղէմ յաղթական մուտքին:

Իմ փայլը կարկաչէն տուեք... Ով որ չտայ իմ երկու ձուն Մուկն ու կատուն իրանց թթուն Ով որ կու տայ իմ երկու ձուն Աստուած պահէ իր փեսացուն:

Տանտիկիները մէյմէկ հաւկիթ տալով ճամբու կը դնեն այդ փոքրիկ երեխաները որ կ'երգէին... (հռօ կիւղ- Ա. Ահարոնեան)
Ծ ա ղ կ ա զ ա ղ ի օրուան օրինուած ոստերը, հաւատացեալները տուն կը տանին, խնամքով կը պահեն եւ կը գործածուի որպէս յուռութեան (չար աչքի դէմ փոշի) յատկապէս փոքրիկի ընթացքին:
Այլ վայրերու մէջ ճիւղերը կ'այրտեն ու մոխիրը քամուն կը տրուի, փորձանքները զերծ մնալու համար: Իսկ տան մէջ պահուած ոստը կը համարուի «բարիք եւ պաշտպանութիւն ապահովող նշան մը»:

Ծաղկազարդ... Ծառաբողոք... Ծառկուրուք... Այսպէս կոչած է հայ ժողովուրդը ազգային նախահիմք ունեցող իր ամենափրկիչ տօններէն մէկը: Ան ինչպէս որ կը խորհրդանշէ Զրիստոսի մուտքը Երուսաղէմ, այնպէս ալ որպէս անհրաժեշտ տօն նուիրուած է բնութեան զարթոյնին:

Ճատ անգամ ալ այս ոստերը կամ ճիւղերը կը ջանային տնկել տան սեմին, մինչեւ յաջորդ Ծաղկազարդ, եւ աստուած կը համարուէին հիւանդութեանց փարատիչ: Հիւանդը կը դիմեր այդ սուրբ ծառին. նախ 3 անգամ շուրջը կը դառնար մտքին մէջ ուխտ կատարելով, եւ ապա իր զգեստները կը կապէ ծառին ճիւղին, յոյսով որ այդ շրթի կտորին հետ, իրմէ հեռանայ մաշող ցաւը:

Ժողովուրդը խանդավառութեամբ եւ ձիթեկներով ընդունած է Տիրոջ մուտքը Երուսաղէմ՝ աղաղակելով. «Ովաննա՛ Բարձեալին, օրհնեալ ըլլայ Ան, որ կու գայ Տիրոջ անունով... Խաղաղութիւն երկիւնքին մէջ եւ փառք բարձունքներուն մէջ» (Մր 11.9-10):

Համաձայն կրօնական եւ ժողովրդական սովորութիւններուն, Ծաղկազարդին կ'օրհնեն ձիթեկի կամ ուռնիկի ոստեր եւ կը բաժնեն ժողովուրդին:
«Հայ եկեղեցու տօները» հատորին մէջ կը կարդանք հետեւեալը.
«Ծաղկազարդի տօնին, եկեղեցում, նշանուած աղջիկները իրենց փեսացուի ծնողներէն ստանում էին զարդարուած մում: Իսկ ժամասացութիւններէն յետոյ, իւրաքանչիւր տղախարս (այսինքն նոյն տարին պատկուած հարսը) առաջին անգամ լինելով, որպէս այցելութիւն, ուղղակի եկեղեցուց գնալու էր իր հօր տունը, իր ծնողներէն մօտ: Վաղարշապատի շրջակայքը, եթէ մէկը Ծաղկազարդից առաջ գնար, այդպիսին ենթարկուում էր ընդհանուրի բամբասանքին: (Արդարեւ ոչ մէկ պարագային նորախարսը կրնար իր ծնողներուն տունը երթալ... կամ ալ գիշերը պէտք էր երթալ եւ վերադառնալ)»:

Պատանիները Ծաղկազարդի օրը խումբ-խումբ կը պատէին տունէ տուն, ձեռքերնին բռնած ուռեր, ծայրը օղակածել, կ'երգէին եւ հաւկիթ կը հաւաքէին: Այս երգերէն է հետեւեալը.
Կարկաչայ, կարին կաչայ Սեւ հաւը բնին կ'ածայ,

Կար նաեւ սովորութիւն մը որ ամուսնանալիք տղուն մայրը (անշուշտ նախապէս աղջկան ծնողաց համաձայնութիւնը ստանալէ ետք) այդ օրը վառած մումով կը մօտենայ հարսնացուին, մում կու տայ անոր ու նաեւ արծաթ մատանի մը, որով այդ օրուրն այդ աղջիկը նշանուած կը համարուէր...

Ժողովրդային գետնի վրայ անուան տօնէն՝ Ովաննա, Ովսան, ու երբեմն ալ Սոնա անունը կրողներուն, այս անունները այժմ քիչ կը գործածուին, ամէն պարագայի, սակայն, կը շնորհաւորենք բոլոր անոնք, որոնք կը կրեն այդ անունները եւ կը մաղթենք ուրախ Ծաղկազարդ եւ բարի Ս. շաբաթ բոլորին:

Մարզական

Ռաֆֆի Սիլահեան

ԼՈՒՐԵՐ ՍՈՒՐԻՈՑ ՄԱՐԶԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԵՆ

-Սուրիոյ պասքեթի աղջկանց Բ- դասակարգի ախոյեանութեան առաջին փուլի մրցումներու շրջագիծէն ներս, Կիրակի օր ճալապի մարզադաշտին վրայ ՅՍԸՄ-ի կազմը 51 - 30 արդիւնքով պարտութեան մատնեց ՅԵԸ-ի խումբը:

-Սուրիոյ ֆութպոլի հաւաքականը Իմարաթի մէջ կատարած ուսումնամարզական հաւաքին ընթացքին, բարեկամական մրցում մը ունեցաւ Թայլանտի հաւաքականին հետ: Հանդիպումը աւարտեցաւ 3 - 1 արդիւնքով: Սուրիոյ կողմը նշանակեցին Օմար Սոման, Օմար Խրեյպիննուն եւ Ահմատ Թայարան: Նշենք, որ այս Սուրիոյ հաւաքականի նորանշանակ մարզիչ Յեքթոր Զուփերի գլխաւորութեամբ իրականացած առաջին հանդիպումն է:

-Շաբաթ օր Հալէպ ժամանեց Ահլի պասքեթի խումբի ամերիկացի արհեստավարժ խաղացող Վիքթոր Պիրմոթեզ: Վերջին շրջանին ան մաս կը կազմէր Լիբանանի Պիպլոս խումբին եւ անոր հետ ներկայացած էր բարձր մակարդակի խաղարկութեամբ:

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ

ԹՈՎԱՍԱՍ ԹՈՒՆԵԼ ՊԱՅԵՐՆ ՄԻՆԵՆԻ ՄԱՐԶԻՉ ՆՇԱՆԱԿՈՒԵՑԱՄ

Գերմանիոյ բազմակի ախոյեան Պայերն Միննէխի վարչակազմը ֆութպոլի առաջին խումբի մարզիչ Ժուլիան Նակլեամանը դադարեցուց իր պաշտօնէն: Անոր փոխարինեց Թովմաս Թուխէլ: Ակումբի մարզական պատասխանատու Օլիվըր Զան մամուլին տեղեկացուց, որ Թուխէլի պայմանագրութիւնը կ'երկարի մինչեւ 2025-ի աւարտը: Աւելցնենք, որ Պայերնի համակիրները անակնկալի մատնուեցան Նիկլեամանի հեռացումին բերումով, որովհետեւ խումբը անոր գլխաւորութեամբ կրցաւ արձանագրել բազմաթիւ յաղթանակներ, մանաւանդ Եւրոպա Լիգի մրցաշարքին, երբ երկու առիթներով կրցաւ պարտութեան մատնել Պարսէլունան:

ՌԵԱԼ ՄԱՏՐԻՑ ԿԸ ԾՐԱԳԻՆ ԶԵՆՔԵՐԵԼ ՀԱՍՏԱՆՏԸ ԵՒ ՄՊՈՓԵՆ

Սպանիոյ AS թերթը իր մարզական լուրերուն մէջ յայտնեց, որ երկրի ախոյեան Ռեալ Մատրիտի պատասխանատուները կը փորձեն 2024-ի ամրան ձեռք բերել Անգլիոյ ախոյեան Մանչեսթըր Սիթիի եւ Նորվեգիոյ հաւաքականի յարձակող Ըրիկնկ Հաալանտը: Կը նախատեսուի, որ մէկ տարի ետք 22-ամեայ ֆութպոլիստին փոխարժեքը հասնի 220 միլիոն եւրոյի: Արքայական ակումբը կը նախաձեռնէ նաեւ ձեռք բերել Ֆրանսայի ախոյեան Փարիզ Սան Ժերմանի եւ Ֆրանսայի հաւաքականի 24-ամեայ մարզիչ Զիլիան Մպափէն: Ակումբը փափաք ունի Վինսիպիոս Ժուլիանի հետ սոյն խաղացողներով կազմել յարձակողական ուժեղ եռեակ մը:

Յիշենք, որ 2024-ին արքայական խումբին հետ կ'աւարտին Զարիմ Պենզեմայի, Լուքա Մուտիչի, Էտիէն Հազարտի եւ Թոնի Զրոսի պայմանագրութիւնները:

ԽԱԶԲԱՌ (ՄԻ 432)

Պատրաստեց՝ Մարինա ԶիլԱբօշեան-Պօղիկեան

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												

Հորիզոնական

- Տաք երկիրներու պտուղ: Հետեւեալ խօսքին հեղինակը՝ «Այնքան շատ գործով տարուեցինք, որ խօսիլն իսկ մոռցանք»:
- Խոտոր: Վախճանի մը հասնիլ:
- Հակառակ՝ այստեղ: Սիւսմանքի բուն անունը:
- Իսկական: Վախճան, լրում:
- Ծիւղ, հրէշ: Հակառակ՝ տառի մը հարեւանները:
- Ճաշին սկիզբը կամ վերջը հրամցուած ուտելիք: Տարի:
- Նորակառոյց: Գրաբար՝ ո՞ր:
- Հակառակ՝ 8901: Օդի Նօսրագոյն մասը:
- Իրերայաջորդ տառեր: Հակառակ՝ ցուցական դերանուն: 5200:
- Հակառակ՝ կողմ: Հակառակ՝ գրաբարի մէջ «երեք» բառին հոլովածուներէն:
- Գոյութիւն ունի: Կիրակոս Երզնկացիի Աստուածամօր Նուիրած շարականներէն՝ «..... Գերարփիկ»:
- Տառի մը անունը: Արական անուն:

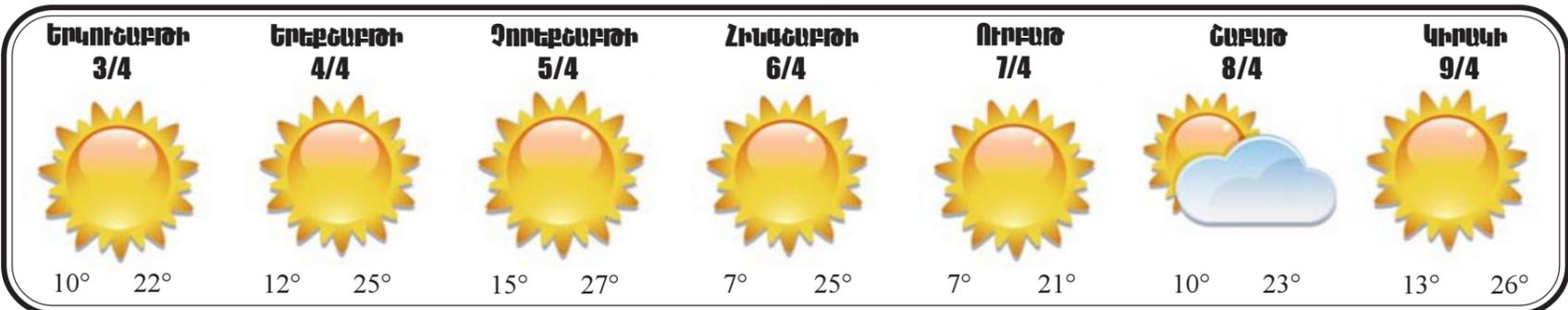
Ուղղահայեաց

- Մեծ Հայքի Տարօն գաւառի այն անունը, ուր Դ. դարուն գումարուեցան երեք եկեղեցական ժողովներ: Անասունի մորթէ պարկ:
- Հակառակ՝ յոգնակերտ մասնիկ: Հակառակ՝ յարաբերական դերանուն: Ուղիղ գործող:
- Տագնապ: Տառի մը անունը:
- Ծնկոսկ:
- Օգնական:
- Հակառակ՝ Ջրհեղեղէն փրկուող նահապետը: Պետական բարձրագոյն պաշտօնատար:
- Ճամբայ: Զորքշարքի: Հունտ:
- Հակառակ՝ տառի մը դրացիները: Նմանաձայն տառեր: Նմանաձայն տառեր:
- Մատթեոսի Աւետարանի «Լեբան Զարոգ»-ին մէջ գրուած է. «Երանի՛ր....., որովհետեւ անոնք Աստուծու՛ մխիթարութիւն պիտի գտնեն»:
- Վիթխարի, հսկայական:
- Պիրի հիւսուած բան: Օդ, մթնոլորտ: Լեցուն:
- Հակառակ՝ 4200: Կսկիծ, ցաւ:

ԽԱԶԲԱՌ (ՄԻ 431)

ԼՈՒՐԵՐ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	հ	ա	յ	ր	ե	ն	ի	հ	ն	ն	ի	
2	ե	ր	ա	ս	տ	զ	ն	ա	ր	ա	կ	
3	զ	տ	ա	ք	դ	ե	ղ	ա	հ			
4	ն	կ			ն	լ	ա	կ				
5	լ	ա		ա	լ	ա	ն	ե	լ	ա		
6	թ	ի	ն		ի	ն	ր	ա	ր			
7	ի	ի	ր	ա	ն		ե	լ	ա			
8	լ	2	ե	ն	ճ	ն	ա	լ	ա			
9	ն	2		ձ	զ	ն	տ	ա	լ	ա		
10	ա	կ	ա	ր	զ	ա	ա	2				
11	ա	ր	ի	ե	ր	ի	վ	ա	ր	ն		
12	մ	ա	ն	լ	ե	լ	ր	ա	ի	տ		

ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԱԿԱՆ ՊԱՏԱՐԱԳՈՎ ՅԻՇԱՏԱԿՈՒԹՅԱՆ Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱԼՈՐԻՉԻ ՄՈՒՏՆ Ի ՎԻՐԱՊԻ ԵՒ ՀԱՄԱՆՈՒՆ ԵԿԵՂԵՑՈՅ ԱՆՈՒՆԱԿՈՉՈՒԹԵԱՆ ՏՕՆԵՐԸ

Հայ եկեղեցւոյ տօնացոյցին համաձայն, Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչի չարչարանացն եւ մտանելոյն ի վիրապն տօնը կը յիշատակուի Մեծ Պահքի վեցերորդ Կիրակիին Նախորդող Շաբաթօրը:

Արդարեւ, Հալեպի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ մէջ, Կիրակի, 26 Մարտ 2023-ին, առաւօտեան ժամը 9:30-ին, Բերիոյ Հայոց Թեմի Բարեջան Առաջնորդ Գերշ. Տ. Մակար Սրբ. Եպս. Ազգարեան եպիսկոպոսական Պատարագ մատուցեց եւ իր հայրական պատգամը ժողովուրդին ուղղեց՝ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչի մուտն ի վիրապի եւ համանուն եկեղեցւոյ անուանակոչութեան տօներուն առիթով: Պատարագին ներկայ գտնուեցան Ազգ. Վարչութեան անդամներ, թեմի եկե-

խորհուրդին: Առաջնորդ սրբազան հայրը հաւատացեալ ժողովուրդին ուղղեց իր հայրական պատգամը, բնաբան ու-

նեալով Մատթեոսի Աւետարանի 16-րդ գլխուն մէջ յիշուած Զրիստոսի հետեւեալ կարեւոր արտայայտութիւնը. «*Եթէ մէկը ուզէ ինձի հետեւիլ՝ թող ուրանայ իր անձը, առնէ իր խաչը եւ ետեւես գայ: Որովհետեւ ո՛վ որ ուզէ իր կեանքը փրկել՝ պիտի կորսնցնէ զայն, եւ ո՛վ որ*

դեցիներու թաղականներ եւ հաւատացեալներու հոծ բազմութիւն: «Հրաշափառ» շարականի երգեցողութեամբ, սրբազան հայրը թափօր կազմած մուտք գործեց եկեղեցի: Սրբազան հօր առընթերակա-

ինձի համար կորսնցնէ իր կեանքը՝ պիտի գտնէ զայն: Ի՞նչ օգուտ, եթէ մարդ ամբողջ աշխարհը շահի, բայց իր կեանքը կորսնցնէ, որովհետեւ ի՞նչ փրկագին պիտի տայ իր կեանքը ետ առնելու համար» (Մտ 16. 24-26): Սրբազան հայրը դիտել տուաւ, որ այս արտայայտութեամբ Զրիստոս Իրեն հետեւող հաւատացեալին կը յիշեցնէ երեք պայմաններ՝ իր անձը ուրանալ, իր խաչը առնել եւ Զրիստոսի ետեւէն երթալ:

ներն էին՝ Արժ. Տ. Մաշտոց Ա. Զինյ. Արապաթեան եւ Արժ. Տ. Արշակ Ա. Զինյ. Ալաճաճեան:

Եկեղեցւոյ օրինաբեր կամարներուն ներքեւ, դպրաց դասը, դպրատետ բարշ. Գրիգոր սրկ. Տեր Վարդանեանի ղեկավարութեամբ, Ս. Պատարագի հոգեպարար երգեցողութիւնը կատարեց՝ շարականներուն ընդմէջէն հաւատացեալները հաղորդակից դարձնելով օրուան

Մարիա Պողիկեան
Շաբ.՝ էջ 9

ՍՐԲԱԶԱՆ ՀԱՅՐԸ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԱՅՅԵԼՈՒԹԻՒՆ ՏՈՒՄ ՍՕ ԽԱՅԻ ԸՆԿԵՐԱԲԺՇԿԱԿԱՆ ԿԵԴՐՈՆ, ԱԶԳԱՅԻՆ ՊԱՏՄՊԱՐԱՆ ԵՒ «ՓԵՐԱԿ» ԽՈՂԱՆՈՅ

Երկուշաբթի, 27 Մարտ 2023-ի առաւօտուն, Բերիոյ Հայոց Թեմի Բարեջան Առաջնորդ Գերշ. Տ. Մակար Սրբ. Եպս. Ազգարեան պաշտօնական անդրանիկ այցելութիւն տուաւ Սուրիահայ Օգնութեան Խաչի Շրջ. Վարչութեան գլխաւորութեամբ գործող ընկերաբժշկական կեդրոն, Ազգ. Պատսպարան եւ «Փերակ» խոհանոց: Սրբազան Հօր կ'ընկերակցէին Հոգշ. Տ. Մանուկ Վրդ. Պարիխանեան եւ Ազգ. Վարչութեան անդամներ երկրջի. Մարալ Գալայճեան եւ Գուրգէն Գալուստեան:

բազան Հայրը այնուհետեւ այցելեց դարմանատուն, ուր տնօրէնուհիին եւ յանձնախումբին հետ տեսակցե-

լով իրագել դարձաւ մասնագետ բժիշկներու կողմէ մատուցուած ծառայութիւններուն եւ որպէս հոգեւոր հայր գնահատեց յանձնախումբի

Սրբազան Հայրը ջերմապէս դիմաւորուեցաւ ՍՕ Խաչի Շրջ. Վարչութեան ատենապետ Սիրան Աւընեան-Ամպարճեանի, Շրջ. Վարչութեան անդամներու եւ Պատկան Մարմինի ներկայացուցիչ Անի Կարապետեան-Մուրատեանի կողմէ:

անդամներն ու մասնագետները՝ իրենց բերած մարդասիրական յոյժ կարեւոր ներդրումին համար: Երկրորդ յարկ բարձրանալով Սրբազան Հայրը այցելեց ձեռնարուեստի սենեակ, ուր ծանօթացաւ ցուցափեղկերու մէջ ներկայացուած

Մակար Սրբազան Նախ այցելեց ՍՕ Խաչի աշխատանոց, ուր ծանօթացաւ յանձնախումբին հսկողութեամբ կատարուած արտադրական եւ ստեղծագործական աշխատանքին, գնահատեց եւ օրհնեց յանձնախումբի անդամներուն ծառայութիւնը: Ապա, ան այցելեց բուժական մերսումի (ֆիզիոթերապիի) բաժին, ուր մօտէն ծանօթացաւ մասնագետներու կողմէ տարուած բժշկական ծառայութեան եւ բուժում ստացողները զօտեպնդելով առողջութիւն մաղթեց անոնց: Սըր-

հայկական ձեռագործներու եզակի նմոշներուն եւ մեծապէս գնահատեց յանձնախումբին տարած ազգային արժեքները պահպանելու աշխատանքը: Նոյն յարկէն ներս տեսակցելով խնամատարական յանձնախումբին հետ, օրհնեց կարիքաւորներուն օժանդակելու անոնց բարեսիրական աշխատանքը: Երրորդ յարկէն ներս, Սրբազան Հայրը այցելեց «Կակաչ» մանկամուր, ուր ջերմապէս դիմաւորուեցաւ յանձնախումբին կողմէ, տեսնուե-

Շաբ.՝ էջ 9